سَنپڙَڻ رين وارتائين

پيهلڪو ڪِتاب

ڊاٽڪِي ٻولِي

ٿورائيتا

ڏاتڪِي ٻولِي ۾ اِيئان وارتائيان نان رائيٽر ورڪِشاپ ۾ لِکين اَهين.
اَسِين ٻيهنَ سَوانَ آن اُوئي ٻيهنان، ٻائيان آنَ ڇوڪِران را جام ٿورائيتا اَهان.
ڄِڪان رائيٽر ورڪِشاپ ۾ ڏاتِڪِي ٻولِي ۾ اي وارتائين لِکَڻ ۾ مَدَد ڪَريانتي.

ماستَران سارُون هِدايات

اي ڪِتاب ماسِتَران سارُون اَهي. تَہ جين او هَر هَڦتي ۾ ٻَہ وارتائين ٻاڙان نان پَڙهي سَنيڙائي.

iTop PDF

ڪمپيوٽر ڪمپوزنگ:

ڏنجي مل مگهارام آن پطرس پانچو

فهرست

پيهلڪو ٽرم

نمبر	مضمونَ	صفه نمبر
1	سُنا ڍَگا	1
2	مانهجِي گهيٽڪِي	2
3	چونئَرو	3
4	اوتاري رو چونئَرو	4
5	جَگ آنَ گِلاس	5
6	ڪائي رو جَگ آنَ گِلاس	6
7	هُون هيڪ ڪَٽ اَهان	7
8	ڪَٽ تي جَهگڙو	8
9	اَنب رو وَڻ	9
10	گَهر ري پاسي ۾ ٻورڙِي	10
11	رُوپاڙِي گُڏِي	11
12	رَٻڙ رِي گُڏِي	12
13	چُلهي رو جُهرَڻ	13
14	چُلهو	14
15	ٻوهنگرِي رِي جَمار	15
16	ڪَجِي رِي ٻوهنگرِي	16

iTopPDF

پيجو ترم

نمبر	مضمونَ	صفه نمبر
1	ڪاڙو گڏهي	17
2	ڪَبُوتَر گهوڙو	18
3	پَڙهال چٽُون	19
4	موريِو	20
5	نَلڪو	21
6	نَلڪي رو سُک	22
7	مِٽِي رو ڏِيئو	23
8	ڏِيئو	24
9	لاڏو آنَ لاڏِي	25
10	لاڏي را لاڏ ڪوڏ	26
11	ٽانڪٹي رو ريڊِيو	27
12	ٽيپ واڙو ريڊِيو	28
13	مانهجو جهيرٹو	29
14	جهيرٹو	30
15	ڪوڙ اُوندرو	31
16	پُورو اُوندرو	32

iTop PDF

ٽِيجو ٽرم

نمبر	مضمونَ	صفحه نمبر
1	ڳڏهي آنَ ڪَچر	33
2	سَسو	34
3	مُرلِي	35
4	بِينَ	36
5	ورساڙو	37
6	ٻاجهرِي لُٽڻ	38
7	ٻاندو ٽيڪٽر	39
8	اسان رو رُوسِي ٽيڪٽر	40
9	مانهجِي لارِي	41
10	ٽَڙ رو ٽيڪڙو	42
11	ميهندِي رو وَڻ	43
12	ميهندِي	44
13	سورٺ ٻاڙيهارِي	45
14	ٻاڙيهارِي	46
15	واسِينگ سَرپ	47
16	ڪاڙو سَرپ	48

iTop PDF

چوٿون ٽرم

نمبر	مضمونَ	صفه نمبر
1	نِينگريان سارُون ڏيج	49
2	ڏيج	50
3	ڏانَ واڙا قصل	51
4	هاڪَم رِي ڪَٺَڪ	52
5	چانڊِي رِي جانجَهر	53
6	ٽول	54
7	جان	55
8	رميش رِي جانَ	56
9	اَنبان رو باغ	57
10	مارُو رو اَنبان رو باغ	58
11	گُلڻ رو هَٿ	59
12	ريجڪِي هٿ	60
13	ريل گاڏِي رو سفر	61
14	ريل گاڏِي	62
15	رَلِي	63
16	گورڏَنَ رِي رَلِي	64

پيهلڪو ٽرم

1 سُنا ڏِگا

لال را ہَہ سُنا ڏِگا هتا. آنَ لال ري ڏِگان را ہَہ نُون هتا. جِڪي ۾ هيڪي رو نُون موتِي هتو آنَ ٻِيجي رو نُون هِيرو هتو. موتِي ڏِگو رَنگ رو اَڇو هتو. آنَ هِيرو ڏِگو رَنگ رو رَتو هتو. هِيرو آنَ موتِي ٻهِي ٻَجڻ ۾ هيڪ جيهڙا تِڪا هتا. آنَ لال ڏِگان نان ڏِگا گاڏِي ۾ جوتري پار ڪَٽتو آنَ ٻَجاتو. لال را ڏِگا هِيرو آنَ موتِي ٻهِي مَلاڪڙو ڪَٽي آتا. لال آپ ري ڏِگان رِي پڻ ڪاترِي جام ڪَرتو آنَ سِينگارتو. آنَ لال ري ڏِگان رِي جام واڪاڻ ٿيڻ لَڳِي. پَڻ ماڙهُو جام ڪَڙهتا اِيئِي ري ڪَري لال ري ڏِگان رِي ماڙهُوئان چورِي ڪَرائِي. هيڪ ڏِينهہ لال آپ ري گَهر ۾ سُتو تو آنَ جڏهين لال نان سار تڏهين لال اُٺي جائي ڏِگان نان جوئي تہ ڏِگا ڪُونتي سين ٻَدل اَهي ڪونِهي، آنَ ڏِگان نان چور چوڙِي لي گيا. آنَ اُوئيج ٽاڻي لال ڏِگان را ٻَگ ڪَٽيانتي پَڻ ڏِگا ڪو جُڙيا. آنَ لال ڏِگان رو آسرو پلي گهري پَڇو آيو. آنَ لال را ڏِگا هِيرو آنَ موتِي ٻهِي جِڪو چوران وَٽ هتا. او چوران رو چوَڻ ڪو مَنتا. هيڪ ڏِينهہ ٻيان ڏِگان هِيري آنَ موتِي آپَت ۾ سَپتِي ڪَريانتَي، آنَ ڪهيو تہ آپين ٻَچا ٻَجي اَپٽي ڌَڻِي وٽ هلان، اِٿ اَپان نان ڪُتي ڪُتي ڪَدو ڪري چڙسي، آنَ اَپِڻي ڪل ٽَڪوئي نِي ڪَري. ٻَڇي ٽِيجي ڏِينهہ چوران سين ٻَجي گهري ٻَچا آيا. آنَ لال آپ ري ڏِگان نان جوئي ڏادِو راجِي ٿيو. آنَ ٻِيجا پَڻ گهر واڙا راجِي ٿيا. لال ڪَهيو تہ هُون هي ڏِگان نان مَلاڪِڙي ۾ ڪَڏهي پَڻ ڪِنهِي لي جائون. اِيئِي ري ڪَري تہ وڙِي ڏِگان نان چور نان لي جائين. ٻڇي لال آپ ري ڏِگان نان ڪو سِينگارتو اِيئِي ري ڪري تہ ڏِگا ماڙهُوئان ري نَجران ۾ ٽي گيا اَهي. آنَ لال را ڏِگا اَهڙا ماروڪِڙا ٽي گيا تَہ لال ري سَوا ٻِيجي ڪَهِي ماڙهُو نان نيڙا ڪو آڻ ڏيتا. هيڪ ڏِينهہ لال ري ڏِگي لال نان ڊُسِي هَٽيانتي. اُوئي ڏِينهہ سين لال آپ ري ڏِگان مَتي ڪاوِڙيو. آنَ ٻِيجي ڏِينهہ لال آپ ري ڏِگان نان پڙِي ۾ ويچي آيو.

سوال:

1. لال وَٽ ڪِتا ڏِگا هتا؟
2. لال ري ڏِگان رو نُون ڪِي ڪِي هتو؟
3. لال ڏِگان نان ڪيڻ لي جاتو؟
4. لال ڏِگا ويچي ٻَڇي ڪِي ڪَريو؟

لِکَڻ واڙا: لال پونجو، حاڪم، امولڪ آنَ ٻِتو مل.

2 مانھجِي گھيٽڪِي

مانھجِي رڍ رِي گھيٽڪِي نِنڍڪِي ھَتِي. ھَون اُوئِي نان سَجو ڏينھ تيڙِي رماتو، آنَ ھُون اُوئِي نان ڪِٽڪارِي ڪَرِتو تو او مين پُنيا ٻوڙھي آتِي. ھيڪ ڏينھ ھُون گھر سين ٻاھَر نِسري گيو. آنَ گھيٽڪِي نان گھَري ڇڏي گيو. تو پُنيا نِياگو ڪُتو آيو جِڪي مانھجِي گھيٽڪِي نان ٻوڙاھي ماري ڇڏِي. ھُون پڇو آئِي اُوئِي ٽاٽي جوئان ڪِي گھيٽڪِي رِي ڪَل آنَ ڪُريا پيا تا. اِيئان نان جانچِي ھُون ڏاڍو روئڻ لَگو. پڇِي ھُون ڪوھاڙِي ڪٽتوئِي ڪُتي نان مارڻ سارُون اُوئِي ڪُتي وانسِي ٿيو، آنَ نياگو ڪُتو ڀَڄي گيو. آنَ ھُون پَڇو گھَري آيو آنَ گھيٽڪِي رِي ڏُک مِ ٽِنَ ڏينھ مين روتِي ڪو ڪاڍِي.

سوال:

1. مين وَٽ ڪِي ھتو؟
2. ھُون ڪيڻ گيو تو؟
3. گھيٽڪِي نان ڪوڻ کائِي گيو تو؟
4. گھيٽڪِي را ڪِي پيا تا؟

لِکَڻ وارا: آسن داس، ڀگت ماوو آنَ جھامن داس.

iTop PDF

3 چوڻرو

پُراڻي جُگ رِي وات اَهي، تہ هيڪي گان ۾ هيڪ ماڙهُو آنَ اُوئي رِي ڏوسِي راهتا. اُوئان آپ ري گان ۾ هيڪ آپ ري پيسَڻ سارُون چونرو ٺاهيو تو. جِڪي ۾ ڏَس سانپڙين آنَ سوڙهي مَل هيڪ سو ڪايا هتا. سِٽيان آنَ ڪِپان رو چاجو ڏنهل هتو. آنَ پَنجاه ڏورين چِڪَل هتين. چونري ۾ هيڪ دَر آنَ ٻَہ دَرين چڙهَل هتين. آنَ اوٽو پَڻ چِٽَي رو گَهتل هتو. اُوئي ۾ سُوئي سُک ڪَرِتا. جام سُني هوا آتِي. آنَ اُونهاڙي ۾ او ٿَڌو راهتو. وَرساڙي ري ٽاٽي جَڏهين جام ميهَ آيو. تَڏهين اُوئي ٽاٽي هيڪ پاسو چونري رو ڪِري گيو. سَجِي رات اُوئان نان ميهَ ڪُٽيانتي. آنَ سَجائي گَيا آنَ رَلين پِجي گَي. پَڇي اُوئان نان رات سجِي جام سِي لَگو. آنَ سِي لَگَڻ ري ڪَري او گهڻا بِيمار ٿي گيا. آنَ پَڇي ڊاڪٽران وَٽ علاج ڪَراڻ سارُون گيا. آنَ اُوئان نان ڊاڪٽري جام ڦُريا پَچاڙِي رو اُوئان وَٽ اودِڻ سارُون رَلِي ئي ڪو بَچِي.

سوال:

1. ماڙهُو آنَ ڏوسِي ڪِي ٺاهيو؟
2. ميهَ ۾ اُوئان رَي چونري نان ڪِي ٿيو؟
3. اُوئان نان سِي لَگَڻ سين ڪِي ٿيو؟
4. چونرو ٺاهَڻ ۾ ڪِي ڪِي لَگِي تو؟

لِکَڻ وارا: لال پونجو، حاڪم، امولڪ آنَ پِٿو مل.

iTop PDF

4 اوتاري رو چونرو

اَسان ري گان مِ ڪِھٽائي چونرا اَھين. پَڻ اوتاري رو چونرو جام سُنو آنَ وَڏو اَھي. اُوئي چونري مِ درگھا درگھا مَل آنَ پِتان مَتي رَنگ را چِتَر ڪَيَل اَھين. اُوئي اوتاري ري چونري مِ ڍِسان ڍِسان را مِجمانَ آئين تا. آنَ سُگَھڙ ماڙھُو اُوئي چونري مِ گُجھارتان ڪَچيرين آنَ وارتائين ڪَرين تا. آنَ سَجائي ماڙھُو ھيڪي ٻيجي نان سَمھا ٻيٺَل ھوئي تا. آنَ چونري ري وِچ مِ جوت ٻاڙي . سِياڙي ري ڏينھان مِ وارتائين گُجھارتان گُڙھا سَنيڙي سَنيڙي ماڙھُو اُٿ سُوئي رھي تا. ھيڪي ڏينھ ڪِي ٿيو تَہ اوچِتو چونري مِ آڌِي رات رِي جوت لَڳِي. ماڙھُو ٻَجي ٻاھر نِسريا. سُنو چونرو ٻَڙي رَک ٿي گيو.

سوال:

1. چونرو ڪيھڙو ناھل ھتو؟
2. چونري مِ ڪُوڻ آتا؟
3. چونري نان جوت لَگَڻ سين مِجمانَ ڪيڻ گيا؟
4. چونري نان جوت لَگَڻ سين ماڙھُوئان ڪِي ڪَريو؟

لِکَڻ وارا: ڏنجِي مل، چمن جانِي آنَ ھيمراج.

iTop PDF

5 جَگ آنَ کِلاس

جَگ آنَ کِلاس هَر تاٽي اَسان نان پاٽي، ڏُڌ آنَ جُوس پِيئَڻ ري ڪَم آئين تا. جَگ آنَ کِلاس اَسان ري گَهر جان ٻَنِي ۾ پَڻ ڪَم آئين تا. جَگ آنَ کِلاس ٻاڙِيا جان وَڏا ماڙهُو کٽي سَکهي تا. جَگ آنَ کِلاس پِلا ٽانه اَهي آن گَهر رو سِينگار پَڻ اَهي. جَگ آنَ کِلاس اَسان ري گَهر ۾ ٽيبَل تي رَکل رُوپاڙا لَگي تا. جَگ آنَ کِلاس اَسان ري گَهري نان هوئي تو اَسان رِي هياتِي اَڌُوري اَهي. جَگ آنَ کِلاس اَسان ري اوتاري ۾ سَدائين رَکل هوئي تا. جِڪو پڻ اوتاري ۾ آئي تا او پاٽِي پِئي سُک ڪري تا. جَگ آنَ کِلاس بَنا اَسان رو گَهر اِنڌارو اَهي. جَگ آنَ کِلاس گَهر رو وَڏو سِينگار اَهي.

سوال:

1. جَگ آنَ کِلاس گَهر رو ڪِي اَهي؟
2. جَگ آنَ کِلاس نان ٻاڙِيا ڪِي ڪَري تا؟
3. گَهر ۾ جَگ آنَ کِلاس ڪِٿ رکَل اَهين؟
4. جَگ آنَ کِلاس کِهٽان نَمُونَان را هوئي تا؟

لِکَن واڙا: ماوو پگت، آسن داس آنَ جُمن داس.

6 ڪائي رو جَڳ آنَ ڳِلاس

هيڪي ڳان ۾ ٻہ چوڪرا هتا. آنَ اُوئان رِي آپَت ۾ ڏاڍِي دوستِي هَتِي. آنَ او اِسڪُول ۾ پَڻ پيڙا پڙهتا آنَ پيڙا اِسڪُول جاتا. موڪَل ري ٽاٽي جِڪو اُوئان ۾ موهَر ڳَهري رو آتو تو او روٽِي ڪو ڪاتو. جِتِي سُڏِي اُوئي رو ٻِيجو دوست ڪو آتو. جَڏهين او آتو تَڏهين او ٻهِي پيڙا تي روٽِي ڪاتا. اُوئان نان جَڏهين ڳَهر سين ڪَرچِي جُڙتِي تو او ڪينهڪ ڪَپاتا آنَ ڪينهڪ ٻَچت ڪري رکتا. آنَ جڏهين شهر ڳُهمڻ جاتا تڏهين آپ رِي ما ٻاپ سين موڪَل لي جاتا. پڇا آتَي آپ رِي اَمان آنَ ٻيهنَ سارُون ڪينهڪ سَين پَڻ لي آتا. آنَ اَجايو ڪَرچ ڪو ڪَرتا. سَدائِين اُستاد آنَ وَڏان رِي اِجت ڪَرتا. هيڪ ڏينهہ اُوئان آپَت ۾ صلاح ڪَري ڪَهيو تہ، اَج اَپِين هيڪ جَڳ آنَ ڳِلاس لي هَلان.
پڇي اُوئان ڪائي را جَڳ آنَ ڳِلاس ليا آنَ او آئي لارِي ۾ چڙهيا. جَڏهين اِيئيان رو اُترڻ رو اِسٽاپ آيو. تڏهين او اُتري آپ ري ڳَهران سَمهان رَوانا تي ڳيا. آنَ رستي ۾ جاتي جاتي جَڳ آنَ ڳلاس رِي يادڳرِي آئِي. تَڏهين جويو تہ جَڳ آنَ ڳِلاس تو لارِي ۾ وِسري ڳيا. آنَ لارِي اِيئيان سين الاهِي اَڙڳِي ڳئِي پرهِي. اي ٻَهِي لارِي پُٺيا ڀَجتا ڀَجتا ڳيا پَڻ لارِي رَسَڻ ڪو ڏنهانتِي. اي پَريشان تي ڳَهري آيا. آنَ اُوئان ڳَهري روٽي پَڻ ڪو ڪاڌِي. ڪِي تہ، اُوئي ڏينهہ او شهر ڳُهمَڻ سارُون آپ ري مائتران سين موڪَل لي ڪو ڳيا تا. آنَ ڏُک ۾ اُوئان نان رات رِي اُونڳهہ پَڻ ڪو آئِي.

سوال:

1. ٻہ چوڪِرا هتا او آپَت ۾ ڪِي ٿيتا؟
2. ٻَچَل ڪَرچِي ۾ اُوئان ڪِي ليو؟
3. جَڏهين لارِي سين اُتريا تَڏهين ڪِي ٿيو؟
4. لارِي ري جاڻ سين پَڇي چوڪران ڪِي ڪَريو؟

لِکَڻ واڙا: ماوو ڀڳت، آسن داس آنَ جُمن داس.

iTop PDF

7 هُون هيڪ ڪَٽ اَهان

مانهجِي پيداس وَڻ رِي اَهي. هُون روهيڙي رِي لَڪڙِي سين پَلي لَگان تِي. آنَ ماڙهُو مانهجِي لَڪڙين وَڍي آري تي لي جائي تا آنَ مانهجِي لَڪڙِي نان چِيري جَندرِي اُتاري تا. آنَ پَڇي مانهجِي لَڪڙِي سين نَمُونَي نَمُونَي را پاڳا آنَ اِيسان تاهي تا. آنَ اِيسان آنَ پاڳان تي نمُونَي نمُونَي را مين تي چِتر ڪَڍي آنَ رَنگ ڏي تا. آنَ مِنان واڻ سين وَٽي آنَ وَڏاڻ گهتي تا. پَڇي وادا مِنان ويچي تا. آنَ ماڙهُو مِنان لي جائي تا. ڪِي تَہ، هُون ماڙهُوئان ري گهر رو سِنيگار ٿيانتِي. آنَ ماڙهُو، ڏوسين جان باڙِيا مين مَتي سُوئي تا هُون اُوئان نان آرام ڏيانتِي. آنَ هَر ڪِيڙي ڪَنتي سين اُوئان نان بَچائون تِي. آنَ جِت آئي اُٿ منان چَڏي ڏين تا. هُون ڪاڙهي ۾ پَئي پَڙان هُون ڪِي ڪَران هُون مَجبُور اَهان مانهجِي جِبانَ ڪو اَهي. اِيئي ري ڪَري هُون بولي ڪو تِي سَگهان. تڏهين هُون ڪاڙهي ۾ پَئِي پَڙان.

سوال:

1. هُون ڪِي اَهان؟
2. هُون ڪيهڙِي لَڪڙِي ۾ نهان تِي؟
3. هُون ڪيهڙي ڪَم آئون تِي؟
4. هُون ماڙهوئان نان ڪهڙو سُک ڏيانتِي؟

لِکَڻ وارا: عالم چند، ڪرمڻ سِينگ، چندر آنَ راجش ڪُمار.

iTop PDF

8 ڪَٿ تي جَهڳڙو

هيڪ ڏينھ رِي وات اَهي.تہ هُون آنَ مانھجو اَبا شھر وادِي ري هَٽ تي گيا. آنَ وادِي ري هَٽ تي اَسان هيڪ سُنِي ڪَٿ لئِي. آنَ پڇي اَسين ڪَٿ ڪَٽي گَهري آيا پي، تو رَستي ۾ آتي آتي ٿَڪَر لَڳِي. آنَ ڪَٿ جهُري گَئِي. پَڇي هُون آنَ مانھجو اَبا ٽُڪِرا ٻوهاري گَهري ڪَٽي آيا. تَڏهين گَهران واڙان اَسان نان پُڇِيو اي ڪِي ٿيو اَهي. تَڏهين مين آنَ مانھجي اَبا وات ڪري سنيڙائِي. آنَ مانھجي اَبا ڪَهيو ڪَٿ مين لئِي اَهي. آنَ مين ڪَهيو ڪَٿ تو مين لَئِي اَهي. اِيئي وات تي اَسان ٻيان رو جَهڳڙو ٿيو. آنَ ڪَٿ رَستي ري وِچ ۾ رَکي آپَت ۾ وِڙهَڻ لَڳا. تَہ اوچِتِي هيڪ لارِي تِڪِي پي آئِي آنَ اُوئي آئي ٿَڪَر هَٽِي، هُون آنَ مانھجو اَبا وِڙهي وڙهي ٿڪا، پڇي ڪَٿ نان جوئان ڪي! تَہ ڪَٿ جُهري گَئِي. ڪَٿ را پاڳا ڪَڏي ۾ پيا تا. آنَ ڪَٿ رين اِيسان پَڪي تي پين تين. پَڇي هُون آنَ مانھجو اَبا ڪَٿ مَٿي ڪو سُوتا پَٽ تي سُوتا. پَٽ تي سُوئَڻ سين اَسان نان سُنِي اُونگھ ڪو آئِي.

سوال:

1. هُون آنَ مانھجو اَبا ڪيڻ گيا تا؟
2. اَسان وادِي ري هَٽ تي ڪِي ليو؟
3. ڪَٿ ڪِٿ رَکِي تِي؟
4. ڪَٿ نان اَسان ڪِي ڪَريو؟

لِکَڻ واڙا: لال پونجو، حاڪم، امولک آنَ ٻِٽو مل.

iTop PDF

9 اَنب رو وَڻ

مين مانهجي گهر ري پاسي ۾ هيڪ اَنب رو وَڻ پوکيو تو. اُوئي نان هُون روجانِي پاڻِي ڏيتو آنَ وَڻ ڏينهان تي وَڌتو گيو. پڇي اُوئي ۾ اِتو تہ بُور لَگو. جِکو وات کَرڻ سين ٻاهر هتِي. آنَ کينهک ڏينهان سين پَڇي اُوئي ۾ اِتي اَنبڙين لَگين. پَڇي مين کِي کَريو تَہ، اَنب ري چاري پاسي هيڪ وڌِي واڙ ڏِنهِي، اِيئي ري کري تہ مال ٻِيجو اَنب نان کائي جائي. هيڪ رات اَسين سجائي گهر ۾ سُتا تا. اُوئي رات چور پڻ اَنب توڙڻ آيو. آنَ مَٿي رات پڻ اَنذارِي هَتي. آنَ چور لِکتو لِکتو جائي اَنب توڙڻ لگو. آنَ اوچِتِي مانهجِي اُونگهہ ۾ اَنک کُلِي، آنَ جوئان کِي تہ چور اَنب پيو توڙي آنَ هُون ڏنڊو کڻي چور وانسِي ٿيو. آنَ چور جين واڙ ٽِپيو تو جائي کَٽان ۾ کِريو. آنَ هُڙِي کدِي جائي مين چور نان جَهليو. پَڇي ڏاڍو کُٽيو. کُٽتي کُٽتي ري وِچ ۾ چور مانهجي هَٿان سين ڇَڏائي آنَ پَجي گيو. هيڪ ڏينهہ اَهڙِي وائوڙ آئِي جِکي سين مانهجي اَنب رو وَڻ کِري گيو. آنَ جِکو اَنب لِگَل هتا. او پاڻي ۾ تَري گيا. نِنڊِيان ٻاڙِيان او اَنب پاڻِي ۾ چُنڊي کاڌا، آنَ اَنب کائي ڏاڍا راجِي ٿيا. آنَ منان ڏاڍو ڏُک ٿيو.

سوال:

1. وَڻ نان روجانِي کِي ڏيتو؟
2. اَنب ري وَڻ ۾ کِي لَگو تو؟
3. چور کِي ليڻ آيو؟
4. وَڻ اَسان ري کهيڙي کَم آئي تو؟

لِکَڻ واڙا: عالم چند، کرمڻ سِينگ آنَ راجيش کُمار.

10 گَھر ري پاسي ۾ ٻورڙي

اَسان ري گَھر ري پاسي ۾ هيڪ وڏي ٻورڙِي پيتل هتِي. او ٻورڙِي جام وَڏِي هتِي. آنَ اُوئي ۾ اَسان را ٻاڙِيا لوڏ ٻَدِي لوڏا کاتا. آنَ اُوئي ٻورڙِي ۾ جام گِھٽا مِنا ٻور لَگتا. آنَ اَسين لُڏتا لُڏتا ٻور چُوندي کاتا. اَسان را ٻاڙِيا ڪڏهي ڪڏهي ٻوران متي آپَت ۾ وڙهتا. آنَ ٻورڙِي تي چڙهي پيڙيو رانت پَڻ رمتا. جڏهين رات ٿيتِي تَڏهين اُوئي ٻورڙِي ۾ رات ري تاٽي پَکِي آئي ٻيستا. آنَ نمُونَي نمُونَي رين ٻولين ڪَرتا. هُون آنَ ٻيجا ٻاڙِيا اُوئي ٻورڙِي هيٺا ٻيسي ڪَچيرِي ڪَرتا. گِيت گاتا رانت رَمتا. هيڪ ڏينه کِي ٿيو تَہ، ميھ پيڙِي اَهيڙِي وائوڙ آئِي جِکِي ۾ اَسان رِي ٻورڙِي پاڙها نِسري جائي اَڙگِي ڪرِي. پڇي اَسان کِي ڪَريو تَہ، گان ري ماڙهُوئان نان پيڙا ڪَري اُوئي ٻورڙِي نان گِيسلي جائي اُوئي رِي اُوئي هَند مَتي لَگائي. مَتي ميھ وَرسيو ڪينهڪ ڏينهان ۾ ٻورڙِي وَڙِي سائِي تي آئِي. آنَ سال سين پَڇي وڙي اُوئي ٻورڙِي ۾ ٻُور لگو. آنَ ٻور ٿيا آنَ اَسين ٻاڙِيا پيڙا تي ٻور کاتا.

سوال:

1. اُوئي ٻورڙِي را ٻُور ڪيھڙا هتا؟
2. ٻورڙِي تي ڪُوڻ آئي ٻيستا؟
3. ٻورڙِي ري هيٺا ڪُوڻ ڪَچيرِي ڪَرتا؟
4. ميھ آيو اُوئي تاٽي کِي ٿيو؟

لِکَڻ واڙا: هاڪم جِي، ٻِلجي ٻِگت آنَ ڪانجي جِي.

iTop PDF

11 رُوپاڙِي گُڏِي

مانهجِي گُڏِي نان لوڏ ۾ لوڏان تِي. مانهجِي گُڏِي رِي لوڏ کَٿ ۾ بِدَل اَهي. گُڏِي نان لوڏِي لوڏِي هُون اُونگهاڙان تِي. آنَ مانهجِي گُڏِي نان هُون تيڙان تِي. آنَ مانهجِي گُڏِي نان رانت رَمائون تِي. هيڪ ڏينه هُون مانهجِي گُڏِي نان گهر ۾ ڇڏِي پاڙِي پرڻ گَئِي تِي. آنَ هُون پاڙي پَري پَڇِي آئِي. آنَ جوئان ڪِي! مانهجِي گُڏِي لوڏ ۾ اَهي ڪونهِي. آنَ اِيئيا اُوها هُون گُڏِي نان جوئي جوئي ٿَڪي گَئِي. پَڻ گُڏِي ڪو جُڙِي تَڏهين هُون روئڻ لَگِي. گُڏِي مانهجِي جام رُوپاڙِي هتِي.

سوال:

1. مين وَٿ ڪِي هتو؟
2. گُڏِي سين هُون ڪِي ڪَرتِي؟
3. مانهجِي گُڏِي رِي لوڏ ڪي ۾ بِدَل هتِي؟
4. رُوپاڙِي گُڏِي ڪي سَيان رِي ٺاهل هتِي؟

لِکَڻ واڙين: رُوپان، ياگلي، سوڊِي آنَ ٻيرِي.

12 رٻڙ رِي گُڏِي

جڏهين هُون نِنڍِڪِي هتِي. تَڏهين مانهجو اَبا مين سارُون هيڪ رَبڙ رِي گُڏِي شهر سين لي آيو تو. آنَ پَڇِي مانهجِي اَمان اُوئي گُڏِي رو پيهرَڻ آنَ پولِڪو سِيڙي ڏنانتِي. آنَ مانهجي ڏاڏي اُوئي سارُون لَڪڙِي رو هيڪ ننڍِيو پِينگهيو ٿاهي ڏنانتِي. آنَ مين رانت رَمَڻ سارُون هيڪ ديوِي هيٺا پُنگلِيو ٿاهيو تو. پَڇِي مين گُڏِي آنَ پِينگهِئي نان اُوئي پُنگلِيئي ۾ لي جائي رَکيا. آن گان رين نِينگرِکين پَڻ مين وَٿ رانت رَمَڻ آتين. او پَڻ تِڱڙڪيان رين گُڏڪين ٿاهي لي آتين. پَڇِي اَسين سَجين نِينگرِکين پيڙِي ٿي رانت رَمتين. آنَ مانهجِي گُڏِي سَجِيان گُڏِيان سين رُوپاڙِي هتِي. هيڪ ڏينهه هُون مانهجِي ڏاڏِي پيڙِي ڪَکان نان گَئِي. جَڏهين هُون مانهجِي ڏاڏِي پيڙِي گهري پَڇِي آئِي. آنَ جائي جوئان تَہ گُڏڪِي پِينگهِئي ۾ اَهي ڪونهي. نِياگو ڪُتِيو روڙڪين ڪري گُڏڪِي نان ڪُتري ٽُڪرِيا ٽُڪرِيا ڪَري ڇڏِي. پَڇِي مين مانهجِي گُڏڪِي ري ڎُک ۾ اُوئي ڏينهه روتي ڪو ڪادِي تِي.

سوال:

1. گُڏڪِي ڪُوڻ لي آيو تو؟
2. پِينگهيو ڪي ٿاهيو تو؟
3. گُڏڪِي ڪي ري ٿاهل هتِي؟
4. گُڏڪيان نان رَمڻ سارُون ڪِي ڪِي ڪَرٽو پي تو؟

لِکَڻ واڙو: ميارام پانچو

13 چُلهي رو جُهرَڻ

مانهجو چُلهو مِٽِي رو ٺاهل اَهي. هيڪ ڏينهه مانهجي گَهري مِجِمانَ آيا تا. آنَ مانهجِي ڏوسِي چانهه ڪَرَڻ سارُون اُٺي جائي چُلهي ۾ جوٽ ٻاڙيانٽِي. آنَ ديڳڙِي ڪَٽي چُلهي ٽي رَکيانٽِي. آنَ جَڏهين چانهه اُڪرڻ لَڳِي. تَڏهين او ڪاڍو ڪَٽي جور سين چانهه رِي هَنڊِي ۾ ڦيريانٽِي. جين جور سين ڪاڍو ڦريانٽِي. تو چُلهي رو ماڙِينگ جُهري گيو. آنَ چانهه جائي مانهجِي ڏوسِي ري پَگ مَٿي ڍُڙِي. آنَ مانهجِي ڏوسِي رو پَگ ٻَڙي گيو. تڏهين اُوئي آئي مَجِمانان نان ڪَهيو اَوهان ري ڪَري مانهجِي ڏوسِي رو پَگ ٻَڙي گيو اَهي. هي اَوهين پئيسا ڏيو تَہ هُون مانهجِي ڏوسِي رو علاج جائي ڪَرائون. مَجِمانان ڪَهيو تَہ، چانهه پياڙِي ڏِنِي مُڙگوئي گَلي پِرها پيا. اِين ڪهي مجمانَ اُٺي هليا گيا.آنَ هُون ڏوسِي نان ڊاڪٽر وٽ لي گيو آن علاج ڪرايو.

سوال:

1. مانهجي گَهري ڪُوڻ آيا تا؟
2. مانهجِي ڏوسِي ڪي پي ڪَريو؟
3. چانهه اُڪرڻ ري ٽاڻي ڪِي ٿيو؟
4. پَڇاڙِي ۾ ڪِي ٿيو.آنَ مَجِمانَ ڪيڻ گيا؟

لِکَڻ واڙا: پِٿو مل، پرتاب، آنَ چندر ڪُمار.

14 چُلهو

هيڪ ڏينهہ اَسين سَجائي گهر نان ڍَڪي روٽين ڪٽي ڪيتَر تي گيا. سَجو ڏينهہ ڪيتَر ۾ ڪَم ڪَري سانج را ٿَڪا تي گَهري آيا. آنَ اَسان نان ڪبر ڪو هَتِي تہ چُلهي تي رَبِ ڏِڙل اَهي. آنَ وانسِي ڪُتان ڏِڙل رَبِ نان چَٽي چَٽي چُلهي را ماڙِينگ ڪوتري ڪَدي چِڏيا. آنَ اَسان سَجان نان بُک پڻ جام لَگِي تِي آنَ پَريشان ٿي گيا. تہ روٽين ڪي مَتِي گَهڙسان. پَڇي مانهجِي اَمان ڪَڙهان رو هيڪ جيهڙو تيهڙو چُلهو ٺاهيو. جِڪي متي اَڌ ڪَچين آنَ اَڌ پَڪين روٽين گهڙي اَسان نان ڏنانتِي. آنَ اَسان او روٽين کادين. پَڇي مانهجِي اَمان ڪَهيو تہ، هيڪ جاٽو جائي ڏاڪَڻ ڏاهرِي رِي تَڙائِي سين چِيڪٽِي مٿِي ڪَدي لي آئي. پَڇي مانهجو وڏو ڀائِي تڙائِي سين چِيڪٽِي مٿِي ڪَدي لي آئي مانهجِي اَمان نان ڏنانتي. آنَ مانهجِي اَمان هيڪ سُنو آنَ ڀَلو چُهلو ٺاهيو. آنَ اُوئي چُلهي مَتِي گَهڙَل روٽين جام سُٺين هتين آنَ اَسين سجا ڪائي ڍاپيا.

سوال:

1. چُلهو اَسان نان ڪيهڙي ڪَم آئي تو؟
2. چلهو ڪيهڙِي سَيان سين ٺهي تو؟
3. اَسين ڪيڻ گيا تا؟
4. پَڇو آڻ سين ڪِي ٿيو؟

لِکَڻ واڙا: ڏنجِي مل، چَمن جانِي آنَ هيمراج.

iTop PDF

15 ٻوهنگرِي رِي جَمار

هيڪ ڏينهہ هُون ڏاترو ڪٽي ٻنِي تي گَئِي. آنَ اُوها هُون ٻوهنگرِي سارُون دَريان را تِيلا وَڍي لي آئِي. آنَ پَڇي تِيلا ڪَڍي مين ڪاڙهي ۾ سُڪايا. جڏهين تِيلا سُڪي گيا تڏهين مين هيڪ ٻوهنگرِي ٿاهِي. آنَ ٻوهنگرِي نان مين مُٺ جهلڻ رِي جگها تي رَتي ڏوري سين ٻَڌِي. پڇي هُون مانهجِي ٻوهنگرِي سين هُون لوڙهو آنَ مارَگ ٻوهاران تِي. آنَ مانهجِي ٻوهنگرِي پاڙي واڙين ڏوسين مَنگي لي جائين تين. آنَ ٻوهنگرِي سين ٻوهارو ڪَڍي هُون پاڙيهارِي مَٿي رَکان تِي. ٻوهارو ڪَڍي ڪَڍي نيٺ ٻوهنگرِي پُري گَئِي. پَڇي هُون وَڙي دَرَپ ليڻ گَئِي پَڻ دَرپ ڪو جُڙيا. پَڇي مين مانهجي ڏَٽِي وَٺ ڪَجِي رِي هيڪ ٻوهنگرِي مَنگائِي. او مين سارُون هيڪ سُٺي ٻوهنگرِي لي آيو. آنَ پڇي اُوئي ٻوهنگرِي سين اوٿو ٻِيجو ٻوهاري هيڪِي جگها تي رکي ڇڏتِي. آنَ گان واڙين ٻوهنگرِي منگڻ آتي هُون ڪو ڏيتِي.

سوال:

1. ٻوهنگرِي اَسان ري ڪيهڙي ڪَم آئي تِي؟
2. ٻوهنگرِي ڪيهڙي ڏوري سين ٻَڌَل هتِي؟
3. نيٺ ڪِي ٿيو؟
4. مين ٻوهنگرِي ڪين ٿاهِي؟

لِکَڻ واڙين: عالمان، ٻَناٽي، مِصران آنَ سَتُو.

iTop PDF

16 ڪَجِي رِي ٻوهنگرِي

ٿرَ ۾ اَسان وَٽ ڪجي ڪو تا ٿي. هيڪ ڏينهہ مين مانهجِي ڏَٽِي نان ڪَهيو تہ، جَڏهين اَوهين سَلام ڪوٽ جائو. تڏهين هيڪ ڪَجِي رِي ٻوهنگرِي ليتا آيا. هُون ڪِتا ڏينهہ ڏوسِيان سين ٻوهنگرِي مَنگي مَنگي گَهر رو ٻوهارو ڪَڍِيس. هيڪ ڏينهہ مانهجو ڏَٽِي سَلام ڪوٽ گيو. آنَ ڪَجِي رِي سُٺِي ٻوهنگرِي لي آيو. آنَ پَڇي گان رين ڏوسين ٻوهنگرِي نان جوڻ سارُون آئين. هيڪ ڏينهہ تڪڙ ۾ مين ٻوهارو ڪَڍي آن ٻوهنگرِي اوٽي مَٿي ڇَڏي ڏِنهِي. هُون تَڙهي مَٿي پاڻِي پَرڻ گَئِي. آنَ اُوئي ڏينهہ ميهہ اَهڙو گهاتو آيو جِڪو هُون پِجي تِراپو ٿي گَهري آئِي. آنَ پاڻِي را گهڙا رکي ٻوهنگرِي نان جوڻ لڳِي، پَڻ ٻوهنگرِي ڪو جُڙِي. آنَ ٻوهنگرِي ميهہ ري پاڻِي رِي نَنڍِي ۾ تَري الائي ڪيڻ گَئِي. آنَ مِنان الاهِي ڏُک ٿيو. جي هُون ٻوهنگرِي نان سَوَلي جَڳها تي رَکي جائو تو نِيک هتو.

سوال:

1. ٻوهنگرِي ڪي وٽ مَنگَڻ جاتِي؟
2. ٻوهنگرِي ڪاه سين لي آيو؟
3. ٻوهنگرِي ڪي رِي ٿهيل هتِي؟
4. پاڻي پَرڻ گَئِي تِي پَڇي ڪِي ٿيو؟

لِکَڻ واڙو: ميارام پانچو

iTop PDF

پيجو ترم

1 ڪارو گڏهي

هيڪ ماڙھُو ھتو جِڪي رو نُون ڪاجو ھتو. اُوئي رو هيڪ ڪارو گڏهي ھتو. آنَ او ڪَنَ سين ڪولهو ھتو. ڪاجو پَڻ هيڪِي اَنک سين ڪاٹو ھتو. آنَ ڪاجو روج گڏهي مَتي گِدرا کَٹي گان گان ۾ قري جائي ويچتو. آنَ ڪاجي رو دندو جام سُنو ٹيتو. آنَ ڪاجو آپ ري ٻَچان رو سقر گُذر ڪَرتو. هيڪ ڏينھ ڪاجي را گِدرا کُٹي گيا. آنَ ڪاجو هيڪ گِدران ري واڙِي تي گيو. آنَ اُت هيڪ گِدران رِي واڙِي رو رَکواڙو ماڙھُو ٻيٹو تو. اُوئي رو نُون راجو ھتو." تَڏهين ڪاجي راجي نان ڪَهيو پايا مِنان سُنا سُنا گِدرا ڏي." اُوئي سُنا سُنا گِدرا چُونديِ اُوئي نان بوريِئي ۾ گَهتي ڏِنانتي. آنَ ڪاجو گِدرا کَٹي گان ۾ ويچَڻ گيو. گدِرا ويچي ڪاجو گَهران سَمهون رَوانو تي گيو. آنَ او وِدِي ۾ گڏهي نان ڪِتڪاري ڪَرتو پي آيو. آنَ آتي آتي ڪاجي نان ڪِتڪاري وِسري پِرهي گَئِي. تَڏهين ڪاجو زمينَ کوترَڻ لَگو. زمينَ نان کوتري کوتري کَڏا هٹي چِڏيا پَڻ ڪِتڪارِي اُوئي نان کو جُڙِي. تَڏهين اُوئي وَت هيڪ ماڙھُو آيو. آنَ ماڙھُو ڪَهيانتي پايا تُون ڪِي تو جوئين. تڏهين ڪاجي وَڙتي ڏي ڪَهيانتي پايا مانهجِي ڪِتڪِي گوراٹي پِرهِي. آنَ پيچي او ماڙھُو پَڻ اُوئي ٻيڙو جوڻ لَگو. توڙِهي دير ۾ اُوئي ماڙھُو گَڏهي نان ڪِتڪارِي ڪَري پِرهو ڪَريانتي. تڏهين ڪاجي ڪَهيو او پايا ڪِتڪارِي تِنان جُڙِي اَهي. هي تو مِنان ڏي.

سوال:

1. ڪاجو روج گَڏهي مَتي ڪِي ويچتو؟
2. هيڪ ڏينھ ڪاجي را ڪِي کُٹي گيا؟
3. ڪاجو گِدرا ويچي ڪِي ڪَرتو؟
4. هيڪ ڏينھ وَدِي ۾ آتي ڪاجي نان ڪِي ٹيو؟

لِکَڻ واڙين: عالمان، پناٹي، مصران آنَ سَتُو.

2 ڪَبُوتر گهوڙو

ڪانجي رو هيڪ گهوڙو هتو. اُوئي رو نُون ڪبُوتَر هتو. ڪبُوتَر گهوڙو هَلڻ رو جام سُنو آنَ سورهو هتو. آنَ جڏهين ڪيڻ جاتو تڏهين اُوئي متي سونَ را سَنج ڪري جاتو. آنَ ڪبُوتَر گهوڙو سوئاران رو گُهمال هتو. آنَ وَڏا وَڏا مَلاڪِڙا ڪَتي آتو. هيڪ ڏينهه ڪانجي آپ ري گهوڙي نان مَلاڪِڙي ۾ يَجائي يَجائي سانج رو گهري آيو. آنَ گهوڙي نان پَڌي سَجائي سُوئي رهيو. آنَ رات ٽاٽي ڪبر نان گهوڙي نان ڪهِي ٽاٽي چور چوڙي گيا. جڏهين ڏينهه اُگو تہ جوئي گهوڙو ڪُونتي سين پَڌَل اَهي ڪونهِي. پَڇي ڪانجي گهوڙي را پَگ ڪَٽي رَوانو ٿي گيو. هَلتي هَلتي وَڌي ۾ بيان گهوڙان تي بَہ ماڙهُو پيڙا ٿيا. اُوئان نان پيچاڙي پُڇيانتي تہ اَوهين ڪِٿ تا جائو. تڏهين اُوئان ڪهيو اَسين پٽيلان ري گان جائون تا. تَڏهين ڪانجي ڪَهيو مِنان پَڻ پيڙو تيڙتا هَلو. تڏهين اُوئان ڪَهيو اَسين تنان ڪو تا تيڙي هَلان. اِين ڪهي او تو روانا ٿي گيا. پڇي ڪانجي اُوئان پُنيا پيادو رَوانو ٿي گيو. جَڏهين او ماڙهُو پٽيلان ري گان ۾ جائي پُڳا. تَڏهين ڪانجي پَڻ پٽيلان ري گان جائي پُڳو. پڇي گان ري پٽيل اُوئان رِي ڪاڻ پيئڻ ۾ سُنِي ڪاترِي ڪريانتي.پڇي گان ري پٽيل اُوئان نان ڪَهيو تَہ، اَوهان ۾ جِڪو پَڻ نَوِي وات سَنيڙاسي اُوئي نان سونَي را سَنج آنَ هيڪ گهوڙو ڏَئيس. پڇي پَٽيل آپ ري هيڪي مُنَجِي نان ڪَهيانتي جِڪو پَڻ نَوِي وات ڪَري سنيڙائي تو او تِنان لِکَٽي اَهي. تَڏهين ڪانجي نَوِي وات ڪَريانتي تَہ، تاهجي اَبا مين سين ترانہي ري اَکري لِکي ڪول ڪَريو تو. مانهجِي وَڏ ڪَنوار ڏڪِري آن سونَي رو سَنج آنَ گهوڙو تِنان ڏَئيس. آنَ ڪانجِي ڪهيو هي او مِنان ڏي. آنَ مُنجِي ڪِتاب مَتي وات لِکيانتي. آنَ ڪانجي ڪَهيان تي تاهجي ڪِتاب ۾ پَڻ لِکيل اَهي. پَڇي پٽيل ڪانجي نان سونَي رو سَنج ڏِنو. آنَ پِٽيل ڏنانتي تہ ڪانجي سوني رو سَنج تو لي گيو.تڏهين ڪانجِي نان پٽيل ڪَهيو تِنان نَوِي وات سَنيڙائون. تون سونَي را سَنج پَڇا ڏي ڪانجي ڪهيو ٺيڪ اَهي. پَڇي پٽيل ڪانجي نان ڪَهيو زمِينَ رو وِچ ڪَهيو اَهي. ڪانجي ڪَهيو تُون اُتَر هيٺو هون چڙهان گهوڙي مَتي آنَ پَڇي تِنان زمِينَ رو وِچ ڏَسان. ڪانجي گهوڙي مَتي چڙهيو آنَ پَٽيل نان ڪَهيان تي زمِينَ مَتي سارِيڪو لِيڪو ڪَيد. آنَ چاري پاسي ڪَچِي آوَ. تہ زمِينَ رو وِچ ڪَهيو اَهي. تَڏهين وڙِي پَٽيل هارجي گيو. آنَ ڪانجي او رو او سوني رو سَنج آنَ ڪبُوتَر گهوڙو ڪَتيانتي. آنَ پَڇي پٽيل آپ رِي وَڏ ڪَنوار نِينگرِي نان ڪانجي سين پرڻائي آنَ گهوڙي مَتي چاڙهي آپ ري گَهران نان رَوانو ڪريانتي.

سوال:

1. گهوڙي رو نُون ڪِي هتو؟
2. ڪانجي پَٽيل سين ڪيهڙي وات ڪَرِي؟
3. ڪانجي رو گهوڙو ڪين چورِي ٿيو؟
4. ڪانجي ڪيهڙي سوال تي گهوڙو پَڇو لي آيو؟

لِکَڻ وارا: ڌنجِي مل، پلجي مل آنَ ڪانجي مل.

3 پڙهال چٽُون

لال رِي جنم ڏينه ري خُوشِي هتِي. آنَ لال رو ڪاڪو لال ري گَهري آيو. آنَ خُوشِي ري ڏينه تي لال ري ڪاڪي لال نان هيڪ نِندِيو چٽُون آٽي ڏِنو. لال چٽُون نان پاڙي وَڏو ڪَريو. آنَ چٽُون رو نان هِيرو رَکِيانتي. هيڪ ڏينه لال را مائيتَر گَهر سين ٻاهَر گيا تا. آنَ لال گَهري هيڪِلو هتو. آپ ري چٽُون هِيري نان ٻولِي سِڪاڻ لِگو. هِيري نان هيڪ اَکَر سِڪايان تي او اَکَر مَدد هتو. هِيري چٽُون مَدد اَکَر پَڪو ڪَريو. آنَ چٽُون ٻولَڻ لَگو مَدد مَدد. لال هِيري چٽُون نان ٻِيجي ڏينه وَڙي اَکَر سِڪاڻ لَگو. لال هِيري چٽُون نان ٻِيجو اَکَر پُولِيس رو سِڪايو. هِيري چٽُون پُولِيس رو اَکَر پَڪو ڪَريو. چٽُون ٻولَڻ لَگو پُولِيس پُولِيس. لال وَڙي هِيري چٽُون نان ٻَهِي اَکَر پيڙا سِڪايا. هِيري چٽُون ٻَهِي اَکَر پيڙا ڪَهيا مَدد پُولِيس مَدد پُولِيس. جور سين هِيري چٽُون ڪَهيو. لال ري گَهر ري ٻاهَرلي پاسي ٻَہ پُولِيس واڙا پِيتا تا. ٻَهِي پُولِيس واڙا چِيڪائِي چِيڪائِي ڊوڙهي لال رِي گَهتي تي آيا. آنَ جور سين دَرِواجو وَجاڻ لَگا. لال چِيڪائِي سين دَرِواجي تي ٻاهَر نِسري آيو. آنَ ٻَہ پُولِيس واڙا گَهتي تي پِيتا اَهي. اُوئان لال سين پُڇيو تَہ. اَسان نان ڪِي سَڏ ڪَريو. لال وَڙتي ڏِني تَہ مين اَوهان نان ڪو سَڏ ڪَريو. آنَ پُولِيس واڙان ڪَهيو تَہ، اَسان نان اِيئي گَهر سين آواج آيو. مَدد پُولِيس مَدد پُولِيس. اَسين تَڏهين ڊوڙهي آيا اَهان. لال وَڙتي ڏِني تَہ هُون مانهجي چٽُون هِيري نان ٻولِي پيو سِڪائون. اي ٻولِي مانهجي چٽُون هِيري رِي اَهي. پُولِيس واڙا ٻَهِي لال تي ڏاڍا ڪاوِڙيا. آنَ ڪيهڻ لَگا تَہ چرِيا! چٽُون پَڪي ماڙهُو رِي ٻولِي ڪو تو ڪَري سَگهي. لال ري هِيري چٽُون پُولِيس واڙان سَمهو ٻَهِي اَکَر ٻولِي سَنيڙايا. جِڪي تي پُولِيس واڙا ٻَهِي ماڙهُو حيرانَ ٿي گيا. آنَ لال سين ماڦِي مَنگِي آنَ پُولِيس واڙا وَڙي پَچا گيا.

سوال:

1. لال نان ڪاڪي ڪِي ڏِنو؟
2. لال وَٽ ٻَہ ڪُوڻ آيا تا؟
3. لال هيري چٽُون نان ٻَہ اَکَر ڪيهڙا سِڪايا؟
4. پُولِيس واڙان نان ڪيهڙو آواج آيو آنَ ڪِي ڪهيان تَي؟

لِکَڻ واڙا: لال پونجو، حاڪم، امولڪ آنَ پِٽو مل.

4 مورِيو

جڏهين هُون نِنڍِيو هتو. تڏهين مين مانهجي اَبا نان ڪَهيو تَہ مِنان هيڪ مورِيئي رو ٻچِيو جَهلي آڻي ڏي. پَڇي مانهجو اَبا جَهنگ سين هيڪ مورِيئي رو ٻچِيو جَهلي آيو. آنَ ٻچِيو مِنان آڻي ڏِنو. آنَ اُوئي نان مين پاڙي پوسي وڏو ڪريو. مورِيو ڏاڍو سُٺو پکِي هتو. مورِيو مِٺِي ٻولِي رو هيڪ پيارو پَکِي هتو. مورِيئي ري پَنکان رو رَنگ ڪاجرِيو، سائو آنَ ڪاڙو هتو. مورِيئي را پَگ ڪاڙا آنَ نَس درگهِي هتِي. جَڏهين وَرِساڙو آتو تَہ مورِيو ڪَڙهي ڪَرِتو. آنَ مِٺِي ٻولِي ٻولِتو. مورِيو ڪَڙهي ڪَرِتو تَڏهين مِنان ڏاڍو رُپاڙو لَگتو. مورِيو باغان رو پَکِي اَهي. مورِيو گهر ۾ ٻولِتو پَلو لَگي تو. هُون مورِيئي نان هَٿان ۾ جَهلي رانت رَمِتو. هيڪ ڏينهہ اوچِتو ٻِلِي مورِيئي پُٺيا ٿئِي. هوُن ډوڙهي آيو آنَ مورِيئي نان ٻِلِي سين ڇَڏايو. مورِيو چُوڻ پَڻ چُگي تو. آنَ مورِيو سَرَپ رو پَڻ دُشمَن اَهي. مورِيو سَرَپ نان جَهلي جام اُونچو اُڏي جائي تو. آنَ اُوها سَرَپ نان هيٺو ڪَري ناکي تو. آنَ سَرَپ مَري جائي تو.

سوال:

1. مورِيو ڪُوڻ جَهلي آيو تو؟
2. مورِيو ڪيهڙي رَنگ رو هتو؟
3. هُون مورِيئي پيڙو ڪِي ڪَرِتو؟
4. مورِيو سَرَپ سين ڪيهڙِي حالَت ڪَري تو؟

لِکَڻ وارا: لال پونجو، حاڪم، امولڪ، پِٽو مل آنَ گورڌَن.

iTop PDF

5 نَلکو

اَسان ري گان ۾ پاڻي رِي جام کوٽ هتِي. آنَ مال ري پيئڻ سارُون پَڻ پاڻِي ري کوٽ هتِي. آنَ هيک ڏينھ گان ري ماڙھُوئان اي سَلاھ ڪَرِي تَہ آپين سَجائي گان را ماڙھُو پيڙا تي ڦوڙھِي ڪَري نَلکو لَگائون. پَڇي گان ري ماڙھُوئان ڦوڙھِي ڪَري گان ري پَٽيل نان ڏِنهي. آنَ پَٽيل شهر سين هيک سُنو نَلکو لي آيو. آنَ مِستري پَڻ پيڙو تيڙي آيو. آنَ اَسان هيک سُٺي جَگها جانچي اُٺ بورِينگ ڪَريو. بورينگ ڪَرَڻ سين اُٺ مِنو آنَ پلَر پاڻِي نِسرِيو. آنَ گان را ماڙھُو جام راجِي ٿيا آنَ اِيشوَر ري نُون رِي خيرِيات ڪَرِي. پَڇي هيک ڏينھ نَلکو خراب ٿي گيو. آنَ گان را ماڙھُو ڏاڍا پاڻِي سارُون پَريشان ٿي گيا. پَڇي گان را بَہ ماڙھُو مِستري نان تيڙڻ گيا. آنَ مِستري نان تيڙي آيا آنَ مِسترِي نَلکو ٺاهي ڏِنهانتَي. آنَ راج واڙا راجِي ٿيا. پَڇي هيک ماڙھُو گَڏھي نان پاڻِي پياڙڻ آيو. جَڏھين گَڏھي پاڻِي پيئي ڍاپيو تَڏھين پِيُوتان هَٽَڻ لَگو. پِيُوتان هَٽتي هَٽتي اوچِتِي لَت نَلکي ري هَٿي نان لَگِي. آنَ نَلکي رو هٿو جُهري گيو.

سوال:

1. نَلکي ۾ ڪيهڙو پاڻِي نِسرِيو؟
2. ڦوڙھِي را پَئِيسا ڪي نان ڏِنها؟
3. نَلِکو ڪيئن جُهريو؟
4. گان ري ماڙھُوئان ڪيهڙِي سَلاھ ڪَرِي؟

لِکَڻ واڙا: عالمچند، ڪرمڻ سينگ آنَ راجيش ڪُمار.

iTop PDF

6 نَلڪي رو سُک

اَسان ري گان ۾ جام گِھٽا تَڙھا کوتِريا پَڻ پاڻي کارو لُوڻ جيھڙو نِسريو. آنَ گان را ماڙھُو ڏاڍا ڏُکيا ھتا. وَچارا گَڏھي تي جِنترا کَٽي آنَ ڏاگان تي پَکالان ڀَڏي جام الاھِي اَڙگو پاڻِي پِرڻ جاتا. ھيڪ ڏينھ اَسان ري گان ۾ اِيشوَر رو پيارو ماڙھُو آيو. او اِيئي گان ري پاڻِي رِي ھالت جانچي اُوئي نان الاھِي ڏُک ٿيو. آنَ اُوئي گان ري ماڙھُوئان نان پيڙا ڪَري ڪَھيو. ھُون اَوھان ري پاڻِي رِي ھالت نان جوئي اَوھان نان پَئِيسا ڏيان تو. آنَ اَوھين گان ۾ پاڻي رو نَلڪو لَگائو. تَڏھين اُوئان ڪَھيو، اَسان جام تَڙھا کوتِريا پَڻ مِني پاڻِي رو ڪوئِي تَڙھو ڪو تو نِسريو. تَڏھين اُوئي ماڙھُو ڪَھيو ھي اَوھين نَلڪو لَگائو. اِيشوَر ڪَرسي مِنو پاڻِي نِسرسي. آنَ اُوئان مِسترِي نان مَنگائي نَلڪو لَگايو آنَ مِنو پاڻِي نِسريو. آنَ گان واڙا الاھِي راجِي ٿيا. آنَ گان واڙا اُوئي ماڙھُو سارُون جام دعا ڪَرتا تَہ اِيشوَر اِيئي نان سُکيو رَکي. گِھٽا ڏينھان سين پَڇي اِيشوَر رِي مَرجِي تي زمين ڏُبِي آنَ او نَلڪو کاري پاڻي رو ٿي گيو. آنَ گان واڙا وَڙي اُوئي ري اُوئي سُوڙان ۾ ھتا.

سوال:

1. گان واڙان ڪِي کوتِريا تا؟
2. ماڙھُو گان واڙان نان ڪِي ڏنھانتي؟
3. گان واڙان ڪِي لَگايو؟
4. پاڻي اَسان ري ڪيھڙي ڪيھڙي ڪَم آئي تو؟

لِکَڻ واڙو: ميارام پانچو

iTop PDF

7 مٽِي رو ڏِيئو

اَسين ٿَرَ را مارُو ماڙھُو اَھان. ٿَرَ ۾ اَسان وَٽ بِجلِي کو اَھي. اَسين رات رو ڏِيئو ڏُکائون تا. آنَ ڏِيئو مٽِي رو ٺھيل اَھي. آنَ اُوئي نان ڪُونِيار ناھي تا. آنَ اَسين او ڏِيئو ڪُونِيار وَٽ لي آئُون تا. آنَ ڏِيئي ۾ اَسين تيل گھَتان تا. آنَ ڏِيئي ۾ وَٽ پَڻ ناھي گھَتان تا. ڏِيئي نان ٻاڙڻ سارُون باکَس ري تِيلِي ڏُکائون تا. پَڇي ڏِيئي نان گھر ۾ سوجاکو کَرَڻ سارُون رَکان تا. آنَ گھَر رو کَم کَران تا. ھيڪ ڏينھ مانھجي گھَري مِجمانَ آيا. آنَ مِجمانان نان روٽِي پي کارائي جڏھين روٽِي کارائي رَھيا. تَڏھين مانھجِي ڏوسِي مِنان سَڏ کَريو. تَہ ڏِيئو لي چيکو آوَ.آنَ مين پُڇِيو تہ ڏِيئي نان کِي تِي کَرين. تَڏھين ڏوسِي کَھيو تَہ، گھَر سين رَلين کَدان آنَ مِجمانان نان وِڃَڻ کَري ڏيان. مانھجِي ڏوسِي رَلين کَدِتِي پيھاجي پَجي ٻاھَر نِسري آئِي. تَڏھين مين کَھيو کِي ٿيو. تَڏينھ کَھيانتِي وِيل ھينا ڦُونقاڙين پين ٿين. آنَ مين ڏِيئو کَٽِي اَگھو کَريو تَہ کاڙو سَرَپ پيٺو اَھي. مين ڏِيئو کَٽ مَٽي رَکي گيڏِي کَٽِي آنَ سَرَپ نان ھَٽِي آنَ سَرَپ مَري گيو. آنَ اوچِتو کَٽ نان لوڏو آيو آنَ ڏِيئو کَٽ مَٽي کِريو. آنَ کَٽ نان جوت لَگي گئِي. رَلين سَجين ٻَرِي گين مِجمانَ پَجي گيا. آنَ اَسين ٻھِي اَفسوس کَرَڻ لَگا.

iTop PDF

سوال:

1. ڏِيئو ڪُوڻ ناھي تو؟
2. گھَر ۾ کِي ڏِٺو؟
3. ڏِيئو کيھڙي کَم آئي تو؟
4. اسين ٻھِي کِي کرڻ لگا؟

لِکَڻ وارا: لال پُونجو،ھاکم، اَمولَک آنَ گورڌنَ.

8 ڏِيئو

کيھنک سالان اَگ رِي وات اَھي. تہ اَسين ٿَرَ ۾ راھتا اُوئي سال ميھ جام گھڻو وَرسيو. آنَ اَسان ٻاجرِي، گوئار آنَ ٻيجو پَڻ ڏانَ پوکيو. آنَ ڏانَ جام گھَڻو ٿيو. پَڇي مانھجو اَبا ٻاجرِي آنَ گوئار کَٽي شھر گيو. کينھک گھر رو سامانَ لي آيو آنَ اُوئي پيڙو ڏِيئو پَڻ لي آيو. رات ري ٽاڻي اَسان گھري ڏِيئو جڳايو. آنَ ڏِيئي رو سوجھاکو جام گھڻو ھتو. آنَ اَسين ڏادِا راجِي ٿيا. آنَ ڏِيئي ري سوجھاکي تي اَسين لِکَڻ پڙھڻ رو کَم کَرتا. ھيک رات اَسان اوٽي تي ٻيسي روٽي پي کاڌِي آنَ ڏِيئو جڳيو پي. اوچِتي اُٿ ھيک لُنڌِي ڦِرتي ڦِرتي ڏِيئي ري سوجھاکي تي آئِي. آنَ مِنان چڪ ھَٽيانتِي. تَڏھين مانھجو ٻائي لُنڌِي نان ڏيکي ھيک وَڏِي گيڏِي کَٽي آيو. آنَ لُنڌِي نان مارِيانتِي. تَڏھين اَسان سوچِيو تہ جي کَڏھين ڏِيئو نان ھونت. تو لُنڌِي مِنان پَڻ ڏَک ھَٽي پَجي جانت.

سوال:

1. ڏِيئو نان ھونت تو کِي ٿينت؟
2. ڏِيئي تي اَسين کيھڙو کَم کَرتا؟
3. ڏِيئو اَسين کھا لي آيا؟
4. ڏِيئي ۾ کيھڙو ڦائدو اَھي؟

لِکَڻ واڙا: عالمچند، کرمڻ سينگ آنَ راجيش کُمار.

iTop PDF

9 لاڏو آنَ لاڏِي

هيڪ سال لاکو آپ ري ياڻِي رو لَگَنَ لاڏِي ري مائيتري لي گيو. تڏهين لاڏِي ري مائيتران ڪَهيو تَہ، هيٽان اَسان رو هال ڪو اَهي. هيٽان اَسين ڪَٽڪ رو لابارو ڪَرڻ جائون پيا. آنَ ڪَٽڪان سين پَڇي نِينگِرِي رو وِيهيان پِيچِسان. ڪَٽڪان ري لاباري سين پَڇي لاکو وَڙي لَگَنَ لي گيو. آنَ لَگَنَ لي جائي اُوئان ري گَهري پُگو. تَڏهين او سَجائي روئي پيا. تڏهين لاکي اُوئان نان پُڇِيو ڪِي ٿيو. تَڏهين لاڏِي ري ياڻِي وَڙتي ڏِنِي تَہ مانهجِي ڀهينَ ويچارِي رام ڪَري گَئِي. تڏهين لاکي پُڇِيو اُوئي نان ٿيو ڪِي تو. تَڏهين اُوئان ڪَهيو تہ اُوئي گهِي ڪاڌان تِي تو. آنَ گِهي کاڻ ري ڪري بيمار ٿي گَئِي تِي. پڇي اَسين ڊاڪَٽر وَٽ لي پي گيا. آنَ جاتي جاتي رَستي ۾ دَم ڏِنهانتِي. پڇي لاکو پَريشانَ ٿي گَهري آيو آنَ اُوئان نان سَجِي هال رِي وات ڪَري سَنيڙايانتَي. آنَ او پَڻ وات سنيڙِي ڏاڍا پَريشانَ ٿي گيا. توڙي گهٽي ڏينهان سين پَڇي لاکي آپ ري ياڻِي رو ٻِيجو ويهيان ڪَريو. هيڪ ڏينهہ او ٻَهِي ياڻِي واھ تي جهلڻ گيا. جِهلِتي جِهلِتي واھ ۾ تَراٽو ڪو آنَ ٻَهِي ياڻِي واھ ۾ ٻُڏِي مَري گيا.

iTop PDF

سوال:

1. لاڏِي نان ڪِي ٿيو؟
2. لاکو ڪِت گيو تو؟
3. لاکو آنَ لاکي را ياڻِي ڪِي ڪَرَڻ گيا تا؟
4. لاکي آن اُوئي ري ياڻِي نان ڪِي ٿيو تو؟

لِکَڻ واڙين: رُوپان، مُرادان، ياڪَلِي، ٻَبَرِي آنَ سودِي.

10 لاڏي را لاڏ ڪوڏ

اَسان ري گان ۾ هيڪ مسڪِينَ ماڙهُو هتو. اُوئي آپ رو ڍِڪرو ڏاڍي لاڏان ڪوڏان سين پرٽايو. پَت ڏاڍو ڏام ڏوم واڙو ڪَريانتَي. پڻ نيترو گهٽ پڙڻ سين سامِيانَي آنَ پَت رو خرچ ڪو وَڙيو. پَڇي ويچارو ڊارسنَ ڪَري ڍِڪري رِي جانَ پَرٽاڻ گيو. ڍِڪرو پَرٽيو ساڪڙو وَڙتر رو تاٽو تيو. ساسِري پڻ آپ ري هال سارُون تاهوڪو ڏيج ڍِنهو. جڏهين ڍِڪرو پَرٽائِي پَڇو گهَري آيا. تَڏهين او آپ ري ريتان رَسمان سين وَڏائي گهَري لي آيا. لاڏِي ري پائِي آنَ پوجائِي نان اَڙگا پيساڙين تين. آنَ لاڏِي رِي ساسُو لاڏِي نان پِرانکي آٽي ڪُلهڪِيان تي چَڏيانتِي. پَڇي تِل مُوهيا آنَ تِل مُوهراٽِي ۾ ساسُو ڪهيانتِي هُون تِنان بُولِي لي ڏَئيس. لاڏي ڪَهيو هُون تِنان سَتاران واڙو وَگو لي ڏَئيس. نِٽند ڪَهيو هُون تِنان پولڪو سِيڙائي ڏَئيس. پَڇي لاڏِي آنَ لاڏي نان سيج ري ڪُڏ ۾ چَڏيا. جڏهين ساڪڙو ڏينهه اُڳڻ تي آيو تَڏهين لاڏِي ويهلِي اُٿتي ئي گهَر رو ڪَم ڪَرڻ لَڳِي. ڪينهڪ ڏينهه مَٽڻ سين پَڇي لاڏي ري گهَري لاڏي رو مُجيرِي آيو. آنَ آٽي لاڏي نان ڪَهيانتي تَہ اِرهو آوَ آپين ليکو چوکو ڪَران. آنَ مُجيرِي ليکو چوکو ڪَري لاڏي نان ڪَهيو مانهجا ڪُل پَنجاهہ هَزار رُپيا تين سَمهان تي گيا اَهي. آنَ هي تون مانهجو هاڙِي تي جوڙو هَڪل. آنَ تاهجِي ڏوسِي مانهجي مال رو چِٽو ناڪي. لاڏي ڪَهيو چِٽو ناڪسي تاهجِي ما. مُجيرِي ڪَهيو اِين وَڙي ڪين. لاڏي ڪَهيو جي اَهڙِي سچار هونت تَو مِنان ڪو پيرٽانت. ڪِي تَہ او روج رو آپ رِي اَمان نان ڪَم رو ڪاهتِي تَڏهين مُونهه ٻاڙي ڪَڍِي اَهي. آنَ ڪَنان سين ٻوڙِي اَهي سَنيڙِي ٽُپ ڪو تِي. آنَ اَنکِيان سين ڏيکي پَڻ گهَٽ تِي. تَڏهين مُجيرِي ٻَہ لَپڙان هَٽي ڦِٽو ڪَريو. آنَ ڪهيانتي. تين تو مانهجِي نِيمِي ناس ڪَري چَڏِي.

iTop PDF

سوال:

1. مِسڪِينَ ماڙهُو هتو اُوئي ڪِي ڪَريو؟
2. لاڏِي ۾ ڪهيڙا ڪُلچَڻ هتا؟
3. مُجيرِي هاڙِي نان ڪِي ڪَريو؟
4. پَڇي هاڙي ڪِي ڪريو؟

لِکَڻ واڙا: ماوو پِگت، آسنداس آنَ جُمنداس.

11 ٽانڪٽي رو ريڊِيو

هُون آنَ مانهجو اَبا ٻهِي جاڻا هيڪ ڏينهه مِيرپُور خاص شهر گيا. آنَ اُٿ ريڊِيو وَجِتو سَنپڙيو. تڏهين مين مانهجي اَبا نان ڪَهيو اَبا مِنان ريڊِيو لي ڏي. آنَ هُون روئي هينتو ڪريو تَڏهين مانهجي اَبا مِنان هيڪ پَنچ رُپِئي واڙو ريڊِيو لي ڏِنهانتَي. آنَ پڇي اُوئي ريڊِئي ۾ روجانِي گانا آنَ ڪبران سَنپڙتا. آنَ اُوئي ريڊِئي ۾ آواج جام هتو. آنَ پڇي ريڊِئي ۾ روجانِي آواج توڙِهيو ٿيتو گيو. پَڇي اُوئي ريڊِئي ۾ نَوا سيل گَهتيا تو آواج جام ٿي گيو. پڇي هيڪ ڏينهه ريڊِيو کيتَر ۾ لي گيا. اُٿ وِراندر ري ٽاٽي اُنگوٽِلي پاسي ڏاڍِي واٴوڙ آنَ ميهه آيو. پڇي هُون آنَ مانهجو اَبا اُوئي ميهه ۾ پِڄِتا پِڄِتا گَهران سَمها پي آيا. تِتي گڙان واڙو ڏاڍو ميهه آيو. پڇي مانهجي اَبا هيڪي هَٿ ۾ ريڊِيو جهليو. آنَ ٻيجَي هَٿ ۾ مِنان جَهلِين تين. پڻ ميهه آنَ واٴوڙ جام هتِي. جڏهين اسين نَڏِي ري پاسي ۾ آيا تڏهين هُون پتڙڪي هينتو ڪِريو. تڏهين مانهجي اَبا مِنان جَهليانتَي. آنَ ريڊِيو هٿ وچا پتڙڪي نَڏِي ري پاڻِي ڪريو. آنَ پڇي مانهجو اَبا ريڊِئي نان جوئڻ لڳو. پڻ ريڊِيو ڪو جُڙيو آنَ ريڊِيو نَڏِي ۾ اِين ريٽاجي گيو جين ڪالهوڪو ڏينهه گيو.

سوال:

1. ٽانڪٽي ريڊِيو ڪِٿ ليو تو؟
2. ريڊِيو ڪِتي ۾ ليو تو؟
3. ريڊِئي رو آواج ڪِتو هتو؟
4. گڙان واڙو ميهه ڪِٿ آيو؟

لِکَڻ واڙا: پانچارام، چمن جانِي آنَ هيمراج.

iTop PDF

12 ٽيپ واڙو ريڊِيو

هيڪ ڏينهه مانهجو اَبا ڪَراچِي سين وَجڻ واڙو ٽيپ لي آيو. آنَ اُوئي ۾ ريڊِيو پَڻ هتو. ٽيپ ۾ هُون نَمُونَي نَمُونَي رين رِيلان گَهتي سَنيڙِتو. هيڪ ڏينهه مين ٽيپ ۾ ڦوجِيا رِي رِيل گَهتي سَنيڙِي پي. وَجِتو وَجِتو ٽيپ بَند ٿي گيو. اُوئي ڏينهه سين پَڇي هُون روجانِي ريڊِيو سَنيڙتو. آنَ ريڊِئي ۾ اَهڙا اَهڙا گانا آنَ يُجنَ آتا. جِڪو هُون اُوئان نان منَ سين سَنيڙتو. آنَ ريڊِئي ۾ اِتو آواج هتو جِڪو گان را ٻاڙِيا گانا آنَ يُجنَ سَنيڙَڻ سارُون مين وَٽ آتا. جِتِي سُڏِي گانا آنَ يُجنَ وَجِتا رهاتا اِتي سُڏِي مين وَٽ ٻاڙِيا ٻيٺا هوتا. هيڪ ڏينهه مانهجي گهري مانهجو ڪاڪو لال آيو. آنَ اُوئي آتي سَرَت ريڊِئي رو سُچ بِجلِي ۾ هٽيو آنَ ريڊِيو ٻَڙي گيو. آنَ مانهجو ڪاڪو آپ ري گَهري هليو گيو. جَڏهين مانهجو ابا گَهري آيو. تَڏهين مين مانهجي اَبا نان ڪَهيو تہ. ڪاڪو لال مانهجو ريڊِيو ٻاڙي گيو. آنَ هُون رَڙين ڪَرڻ لَگو. پڇي وڙي مانهجي اَبا اُوئي ريڊِئي نان ٺاهي ڏنهانتَي. آنَ هُون وجاتو.

سوال:

1. مانهجو اَبا ريڊِيو ڪَهيا سين لي آيو تو؟
2. ريڊِئي ۾ هُون ڪِي گَهتي وَجاتو؟
3. ريڊِيو رو آواج سَنيڙي ڪُوڻ ڪُوڻ آتا؟
4. ريڊِيو ٻَڙڻ سين پَڇي ڪِي ٿيو؟

لِکَڻ واڙو: ميارام پانچو آن ڏنجي مل

iTop PDF

13 مانهجو جهيرٽو

مانهجو جهيرٽو ڪُونيٽ رِي پاهڙ رِي لَڪڙِي رو تهيل هتو. اُوئي جهيرٽي سين ساڪِرو ويهلو مانهجِي نانِي مِنان جَهڻ جُهڪگي ڏيتِي. آنَ هُون پيئي ڊاپتو. آنَ سانج ري تاٽي نانِي نان جور ڏيتو. مانهجي جهيرِٽي رِي جَهڻ رِي سَجائي ماڙهُو واکاڻ ڪَرڻ آتا. تَڏهين مانهجِي نانِي جَهڻ رو گِلاس پَري ڏيتِي. آنَ جهيرِٽي رِي واکاڻ ڪَرتا. هيڪ ڏينه مانهجِي نانِي جَهڻ جهُڪگي جهيرِٽو اوتي تي ڦِتو ڪَري گَئِي. تَڏهين وانسِي ڪُتِي مَڪَڻ رِي ڏَپ سُونگي جهيرِٽي نان ڪَٽي گَئِي. تَڏهين هيڪي ماڙهُو ڪُتِي نان ڏِنانتي. آنَ ڪُتِي سين جهيرِٽو ڇَڏائي آپ ري گهري لي گيو. جَڏهين مانهجِي نانِي پَڇِي آئِي. تَڏهين رُڳو جَهڻ رو ماٽِلو پيو تو. آنَ مانهجِي نانِي نان ڏاڍو ڏُک ٿيو. آنَ پَڇِي وَڙي هيڪ نَوو جهيرِٽو شهر سين مَنگايانتِي.

سوال:

1. جهيرٽو ڪيهڙِي لَڪڙِي رو هتو؟
2. جهيرٽي سين مانهجِي اَمان ڪِي ڪَرتِي؟
3. جهيرٽو ڪُوڻ ڪَٽي گيو؟
4. مانهجِي اَمان جَهڻ نان جُهڪگي ڪِي ڪَرتِي؟

لِکَڻ واڙا: پُتو مل، چندر ڪمار آنَ پرتاب.

iTop PDF

14 جهيرٽو

اِيشور رِي ڪرپا سين اَسان وٽ ڏُڌ پيئڻ سارُون مال ٻِيجو جام هتو. پَڻ جَهڻ جُهڳَڻ سارُون اَسان ري گهر ۾ جهيرٽو ڪو هتو. هيڪ ڏينهه مانهجِي ڏاڏِي مانهجي ڏاڏي نان ڪَهيو. اَپٽي گَهري جَهڻ جُهڳَڻ سارُون جهيرٽو ڪو اَهي. آنَ جَهڻ ڪي سين جُهڳان. تَڏهين مانهجو ڏاڏو جَهنگ ۾ گيو، آنَ ٻورڙِي رِي پاهڙ ڪوتري لي آيو. پڇي مانهجي ڏاڏي ٻورڙِي رِي پاهڙ نان چِلي چه تاڙِيان واڙو جهيرٽو ٺاهيانتي. پَڇي جهيرٽي نان واڙ ۾ سُڪايانتي. جَڏهين جهيرٽو سُڪي تيار ٿي گيو. پَڇي مانهجِي ڏاڏِي جهيرٽي سين جَهڻ جُهگين تِي. آنَ اَسان ٻاڙِيان نان ڏِنهانتِي. آنَ اَسين جَهڻ پِيئي ڏاڍا ڊِپيا آنَ پاڙي واڙا پَڻ جَهڻ لي گيا. هيڪ ڏينهه مانهجو ڏاڏو ڪاوڙيو. تَڏهين جهيرٽو ڪَٽي مانهجِي ڏاڏِي ري مَٿي ۾ هٽيانتي. آنَ جهيرٽو جُهري گيو. آنَ مانهجِي ڏاڏِي رو مَٿو جهيرٽا جهيرٽا ٿي گيو.

سوال:

1. اَسان ري گَهر ۾ ڪِي ڪو هتو؟
2. جهيرٽي رين تاڙين ڪِتين هتين؟
3. جهيرٽي نان ڪِٿ سُڪايو تو؟
4. ڏاڏِي ري مَٿي ۾ جهيرٽو هٽڻ سين پَڇي ڪِي ٿيو؟

لِکَڻ واڙا: ٻُٽو مل، چندر ڪمار آنَ پرتاب.

15 ڪوڙ اُوندرو

هيڪ سال وَرساڙي ري ٿاٽي مين آپ رو کيتر پي کيڙيو. کيتَر کيڙِتي کيڙِتي زمِينَ ۾ هَڙ سين هيڪ اُوندرو نِسريو. آنَ او اُوندِرو مين سين کيڏي پيو آنَ کيتَر ۾ هيڪ نَوو بِل ٺاهيانتي. پڇي اَسان ري کيتَر ۾ جِکو پَڻ ڏانَ را سُويا نِسري اُوئان نان ڏينهہ رات ڪُتري کائي جائي. پڇي مين سوچيو تہ اُوندري رو ڪوئِي بلو ڪرڻو اَهي. پڇي هيڪ ڏينهہ هُون چيلهار شهر سين لهو رِي هيڪ ڪُڙکِي لي آيو. آنَ ڪُڙکِي ۾ روٽِي گهتي بِل ري پاسي ۾ رَکي ڇَڏِي، پَڻ اُوندرو هرامِي هتو ڪُڙکِي ۾ نان ڦاسي. آنَ اُوندرو ڪُڙکِي نان ڏيکي بِيجي پاسي اَڙگو هيڪ آپ ري نِسرڻ رو بِل ٺاهيانتي. جِکي پاسي نسرڻ رو بِل ٺاهيانتي تو اُوئي پاسي ٻاجرِي وڏِي ٿي گَئِي تِي. جڏهين ٻاجرِي پڇي تيار ٿِئي گَئِي. تَڏهين اُوئي جگها تي ٻاجرِي نان وڍِي هيڪ وڏو ڍُگلو ٺاهيو. آنَ ڍُگِلي نان ڏکي اسين گهري گيا هلا. ڪوڙ اُوندري ڪِي ڪريو تہ اُوئي ڍُگِلي ري پاسي ۾ هيڪ وڏو بِل کوتريانتي. آنَ ٻاجرِي کائي کائي بِيجِي خراب ڪري آنَ اُوئي بِل ۾ وڙي جائي. ٿوڙي گهڻا ڏينهان سين پَڇي اَسان مانهجي پائي پَپُو ري ويهيانن رو لَگنَ جَهليو. اَسان ري گهر مين اي پيهلڪو ويهيان ٿيو پي. اِيئي ري ڪري ڏُوم ڏام سين پَت ڪَرڻو پيو. پَڇي اَسين واڻِيئي ري هَٽ ۾ اُوڌار تي پَت رو سامانَ لي آيا. آنَ اَسان واڻِيئي نان ڪَهيو تَہ، ٻاجرِي ڪُٽي تِنان پَئِيسا ڏيسان. پڇي اَسان مانهجي پائِي رو پت ڏُوم ڏام سين ڪريو. جَڏهين ڪاج نان نمبيري واندا ٿيا. تَڏهين مانهجي اَبا اَسان نان ڪهيو تہ ٻاجرِي نان ڪُٽي آنَ واڻِيئي را پَئِيسا ڏيان. پَڇي اَسين سجائي پيڙا تي ٻاجرِي ري ڪَڙي نان ڪُٽَڻ سارُون ڍُگِلي نان جائي اُگهاڙيو. ٻاجرِي رِي ڍِگلي نان جوئان ڪِي! ڪوڙ اُوندري را رُگو بِل ئي بِل آنَ ڦولڙين پين تين. ڪوڙ اُوندري جِکو پَڻ سِرا ڪاڏا او ڪاڏا بِيجا سَجا سِرا خراب ڪري ڇڏِيانتي. پڇي مانهجو پائِي اُوندري ري بِل نان کوتري جانچي ڪِي تہ ٻاجرِي ري سِران را ٽُڪرا ٽُڪرا پيا اَهين. آنَ ڪوڙ اُوندري نان پَڻ اَسان بِل ۾ جاتو ڏِٺو. پڇي اَسان اُوئي ڪوڙ اُوندري ري بِل ۾ پاڻِي رِي پَکال پَري نوئِي. جَڏينهہ ڪوڙ اُوندرو بِل سين ٻاهَر نِسري پڄڻ لگو. پَڇي اَسان رو مَندو ڪُتو ڪوڙ اُوندري وانسِي ٿيو. پَڻ اُوندرو ٽِپڪين ڏيتو ڏيتو جائي پاڻِي ري تَڙهي ۾ ڪريو. آنَ ڪُتو هَواڙ ڪَري ڏَنت ڪَڍي پِيڇي رهيو.

سوال:

1. اُوندري رو نُون ڪِي هتو؟
2. اُوندرو ڪِي ڪَرتو؟
3. لهو رِي ڪُڙکِي ڪاهہ سين لي آيا؟
4. ڪوڙ اُوندري ري بِل ۾ پاڻِي نوڻ سين ڪِي ٿيو؟

لِکَڻ وارا: چمن جاني، پانچارام، هِمراج پيل آنَ ڏنجِي مل.

16 ڀُورو اُوندرو

ڀُورا اُوندرا اَسان ري گان ۾ گِھٽا رهي تا. پَڻ هيڪ ڀُورو اُوندرو اَسان ري گَهري روجانِي آتو. آنَ مانهجو ننديو ڀايو گيڏڪِي ڪٽي ڀُوري اُوندري نان گَهر سين ٻاهَر ڊوڙهائي ڪَيتو. هيڪ ڏينهه مين گَهر ۾ روٽِي پي ڪاڍِي تَہ، ڀُورو اُوندرو چُلهي ري پاسي ۾ آيو. آنَ ڇٻِي ۾ پيوڙِي روٽِي پيو ڪائي. آنَ مين هَڙيان هَڙيان ڪَري جُت ڪٽيو آنَ ڀُوري اُوندري نان هٽيو. آنَ جُت اُوندري سين گُسي گيو. آنَ اُوندرو ڀَڄي گيو. ٻيجي ڏينهه هُون مِرچان رِي گُڏ ڪَڍڻ ڀَرهو گيو. جَڏهين هُون ڏينهه آنٿوئي ري ٿاٽي گَهري آيو. آنَ هَٿ ڀَگ ڏوئي جائي ڪَٽ تي بيٺو. آنَ ڏوسِي نان ڪَهيو روٽِي گهڙِي هوئي تو لي آوَ. تَڏهين ڏوسِي ڪَهيو تَہ، اَپٽي گَهري مجمانَ آيا اَهين. تُون جا ساگ ٻيجو تو لي آوَ تَہ مجمانان نا روٽِي ڪرائون. پڇي جڏهين مِجمانان نان روٽِي ڪَرائي واندا ٿيا. پَڇي اِيئيان رو وِڇاٽو تي ڪَرِيو. تَڏهين جائي جوئان ڪِي! ڀُوري اُوندِري رَلين آنَ سِيرڪان نان ڪُتري ڦُندا ڦُندا ڪَري ڇَڏين. آنَ ڀُوري اُندِري نان مارَڻ سارُون جام ڪَريو. پَڻ ڀُورو اُوندرو ڀَڄي جائي ٻِل ۾ وَڙيو.

iTop PDF

سوال:

1. اُوندرو ڪيهڙي رَنگ رو هتو؟
2. اُوندري نان ڪوڻ ڊوڙهائي ڪيتو؟
3. هيڪ ڏينهه مانهجي گَهري ڪُوڻ آيا؟
4. اُوندري رلين آنَ سِيرڪان ڪُترڻ سين پَڇي اَسان ڪِي ڪَريو؟

لِکَڻ واڙو: ميارام پانچو، ڏنجي مل

تِيجو ترم

1 گڏهي آنَ ڪچر

هيمراج رو هيڪ گَڏهي هتو. آنَ هيڪ ڪَچر هتو. هيمراج اُوئي گَڏهي آنَ ڪَچر تي لُوڻ ڪٽي اَڙگي مُلڪ ۾ جائي واپار ڪري، آپ ري ٻچان رو پيٽ پاڙتو. هيڪ ڏينهه هيمراج گَڏهي آنَ ڪَچر تي لُوڻ ڪَٽي گيو پي، تو هيڪ گُوڻ گَڏهي مَٿي آنَ هيڪ گُوڻ ڪَچَر مَٿي هتِي. هَلتي هَلتي وِچا مارگ ۾ هيڪ پاڻِي رِي نَڏِي آئي. جَڏهين گَڏهي آنَ ڪَچر نان پاڻِي ۾ واڙيانتي. تَڏهين گَڏهي سوچِيو تہ، هُون لُوڻ رِي ٻورِي نان گاڙَڻ سارُون نَڏي ۾ ٻيسي رهان. جين لُوڻ پاڻِي ۾ گَرِي جائي آنَ مين مَٿي پار هَلِڪو تي جائي. تڏهين گَڏهي جائي پاڻِي ري وِچ ۾ ٻيسي رهيو. پڇي هيمراج ڪِي ڪَريو تہ ڪچر نان تاڻي پيلِي ڪَپ لي گيو. آنَ پَڇي گَڏهي نان پَڻ اُوئي ڪَپ لي گيو. تَڏهين گَڏهي ڪَچر نان ڪَهيو تہ، چَڙيا پاڻِي ۾ ٻيسڻ واڙِي تل سِڪ، تڏهين ڪَچر ڪَهيو تہ وڙتي هي هُون پَڻ اِين رو اِين ڪَريس. پَڇي جَڏهين هيمراج سجوئي لُوڻ ويچي پَڇو وَڙيو. تَڏهين هيمراج لُوڻ ري واپار ۾ ڪَپاهہ رين ٻہ پَرل گُوٽان ليانتي. هيڪ گُوڻ گَڏهي مَٿي آنَ ٻِيجِي ڪَچر مَٿي. پڇي هيمراج گَڏهي آنَ ڪَچر نان هڪلي وَڙِي پَڇو اُوئيج نَڏِي ري گهيڙ تي آيو. تَڏهين ڪَچر نان پاڻِي ۾ ٻيسڻ واڙِي وات جاد آئِي. گَڏهي تو موهر مَٿي گيو. آنَ ڪَچر پاڻِي ۾ ٻيسي رَهيو. تَڏهين ڪَچر رو پار وڌي گيو. پَڇي هيمراج ڪَچر نان نَڏِي سين جين تين ڪري ٻاهَر ڪَڍيو. آنَ اُوئي پار سين ڪَچر مَري گيو. آنَ گَڏهي هوشياري ڪري بَچي گيو.

سوال:

1. هيمراج ڪيهڙو واپار ڪَرتو؟
2. لُوڻ ڪَٽي پي گيو تَڏهين گَڏهي ڪِي ڪَريو؟
3. ڪَچر سين ڪيهڙِي هالت ٿئِي؟
4. لُوڻ ويچي هيمراج ڪِي ڪَرتو؟

لِکَڻ واڙا: ڌنجِي مل، هيمراج، ڪانجي آنَ پِلجي پگت.

2 سَسو

نارُو نان سَسا ڏارَڻ رو ڏاڍو شوق هتو. هيڪ ڏينھ نارُو آپ ري مامي ري گَھري گيو. اُوها سين هيڪ سَسو لي آيو. پَڇي نارُو ڪِي ڪَريانتي، تَہ گَھر ري هيڪي پاسي سين ڪُڏِي ڪوٽِري آنَ اُوئي ۾ سَسي نان ڇَڏيانتي. پڇي نارُو سَسي سارُون هَر روج لُوسڻ لي آتو. آنَ سَسو او لوسَڻ ڪاتو. آنَ پڇي نارُو اُوئي سين رَمتو آنَ تيڙتو. آنَ گان ري پاسي ۾ هيڪ گَجران رِي واڙِي هتِي. نارُو هَر روج اُوئي سَسي نان واڙِي ۾ لي جاتو آنَ اُوئي نان گَجر ڪاراتو. آنَ پَڇي لي آئي اُوئي ڪُڏِي ۾ ڇڏِتو. آنَ سَسي رِي ڪُڏِي اوٿي ري پاسي ۾ هتِي. آنَ سَسي ڪُڏِي نان ڪوٽِري ڪوٽِري گَھر رِي ڏِپ رو پاسو ڪَدي ڇَڏيانتي تو. ڪينهڪ ڏينهان سين پَڇي گھاتو ميھ آيو. تو سَجوئي اوٿي رو پاڻِي اُوئي ڪُڏِي ۾ گيو. آنَ نارُو رو گَھر هيٺو ڪِري گيو. آنَ گَھر رو سجوئي سامان پِجي گيا. پَڇي نارُو ڪاوڙ ۾ ڪِي ڪَريانتي، تَہ سَسي نان جَھلي ڪوهي ڪائي ڇڏيو.

سوال:

1. نارُو ڪهيا سين سَسو لي آيو؟
2. گان ري پاسي ڪِي پيٽل هتو؟
3. نارو سسي نان ڪِي ڪَرتو؟
4. سسي ڪُڏِي ڪوٽرڻ سين پڇي ڪِي ٿيو؟

لِکَڻ واڙين: عالمان، پناڻِي،مِصران آنَ ستُو.

iTop PDF

3 مُرلِي

اَسان ري گان ۾ هيڪ عُمَرڪوٽ سين ڦوتو جوگِي آتو. جِڪي وَٽ هيڪ رُوپاڙِي آنَ رَنگِتو مُرلِي هتِي. جِڪي ۾ ننديان مِٺيان ري جهالر لَگل هتِي. اُوئي ۾ ننديڪين ننديڪين ٽِڪان پَڻ هتين. او جَڏهين مُرلِي وَجاتو. تَڏهين نانديا نانديا باڙِيا گهران سين پَڇي هَٽ تي جوئڻ جاتا. آنَ اُوئي وَٽ هيڪ ڪاڙو واسِينگ سَرَپ پَڻ هتو. جِڪو مُرلِي وَجائي باڙِيان نان راجي پَڻ ڪَرتو. تَڏهين باڙِيا آپ ري مائيتران سين وِڪيا مَنگي آئي جوگِي نان ڏيتا. ڦوتو جوگِي اَسان ري گان ۾ مُرلِي رين سُنين ڏُنان وَجاتو، تو باڙِيا آنَ گان را ماڙهُو پَڻ جام پيڙا ٿيتا. آنَ او اوڏِيئي سين واسِينگ سَرَپ پَڻ ڪَڍتو. رُوپاڙِي ليهران تي او واسِينگ سَرَپ جُهولڻ لَگتو. مُرلِي رين لهيران تي اَسان رِي واڙ ۾ بَه سَرَپ پَڻ جُهولتا جُهولتا نِسري آيا. آنَ آئي جوگِي ري سَرَپ مَٿي هَملو ڪَريانتي. آنَ اُوئي سَرَپ نان ڏاڍا چَڪ پَريا. آنَ جوگِي سَرَپان نان ڇَڏائي ڇَڏائي ٿِڪو پرهُو. آنَ اَسين سَجائي هيرانَ ٿي گيا. باڙِيا تو پِيهاجي پَڇي گيا. نيٺ جوگِي ري سَرَپ نان اُوئان سَرَپان ماري ڇَڏيانتي. آنَ جوگِي پَريشانَ ٿي گيو. ڪِي تَه جوگِي رِي روزِي اُوئي سَرَپ مَٿي هَلتِي. پَڇي جوگِي ڪِي ڪَريانتي تَه او وَڙي مُرلِي وَجاڻ لَگو. سَرَپ جُهولتا جُهولتا باهَر نِسري آيا. تَڏهين او جوگِي سَرَپان نان جهلي آپ ري اوڏِيئي ۾ گهتي رَوانو ٿي گيو.

iTop PDF

سوال:

1. عُمَرڪوٽ سين ڪُوڻ آيو؟
2. اُوئي وَٽ ڪِي هتو؟
3. مُرلِي وَجائي آپ رو سَرَپ ڪَڍيو تَڏينه ڪِي ٿيو؟
4. سَرَپ مَرڻ سين پَڇي ڪِي ٿيو؟

لِکَڻ واڙا: ماوو پگت آنَ آسنداس

4 بِينَ

اَسان ري گان ۾ هيڪ ماڙهُو رهي تو جِڪي رو نُون سُومار اَهي. او ڏاڍي رُوپاڙِي آنَ سُنِي بِينَ وَجائي تو. او اَسُور رو ويهلو اُوتي بِينَ وَجائي تو. آنَ اُوئي بِينَ ري راگ سين پَکِي، جِيت جناور آنَ مال سجان را مَن موهي چِڏي تو. آنَ گان را ماڙهُو ويهلا اُوتي اُوئي ري بِينَ سَنيڙي تا. بِينَ هيڪ اَسان رو روح واڙو راگ اَهي. جِڪي سين ماڙهُو ڏاڍو پِريم ڪَري تا. آنَ گِهٽا بِينَ نان مال چارَڻ واڙا وَجائي تا. آنَ سَجِي رات مال ۾ هوئي تا آنَ بِينَ وَجائي تا. هيڪ ڏينهه مِنان بِينَ سُکڻ رو شوق ٿيو. آنَ مين مانهجي اَبا نان ڪَهيو تَہ، هيڪ مِنان پِٽرَ رِي بِينَ لي ڏي. تَڏهين مانهجو اَبا شهر گيو. آنَ مين سارون هيڪ بِينَ لي آيو. تَڏهين هون او بِينَ ڪٽي سُومار وَٽ گيو. آنَ اُوئي نان ڪَهيو پايا مِنان بِينَ وَجاڻ سِکا. اُوئي وَچاري مِنان بِينَ وَجاڻ سِکائي. آنَ مانهجِي تات بِينَ سين لَگي گَئِي. هَر ٽاٽي مانهجِي تات بِينَ ۾ هوتِي. هيڪ ڏينهه هُون اوٽي تي سُتو تو، تو رات رو اَلائي ڪُوڻ مانهجِي بِينَ چوري ڪَري گيو. آنَ هُون جَڏهين ساڪڙو ويهلو اُٿيو. آنَ اُوئي ٽاٽي مَٽاندئي جوئان تَہ، بِينَ اَهي ڪونهِي. پڇي مين گهران ۾ جام پُڇا ڪرِي پڻ بِينَ ڪو جُڙِي.آنَ هُون ماٿ ڪري گهري آيو. آنَ بِينَ رو مِنان جام ڏُک ٿيو.

سوال:

1. اَسان ري گان ۾ بِينَ ڪُوڻ وَجاتو؟
2. او ڪيهڙِي بِينَ وَجاتو؟
3. بِينَ سَنيڙَڻ سين ڪِي ٿي جاتو؟
4. بِينَ ڪِٽي جاڻ سين پَڇي ڪِي ٿيو؟

لِکَڻ واڙا: ڪرمڻ سينگهه راجيش ڪمار.

5 وَرساڙو

اَسان هيڪ سال آنتِڙِي ري گان ۾ ڪيتر ڪيڙيو. جِڪو چاران راجان ري وِچ ۾ اَهي. آنَ اُوئي ڪيتر ۾ لاڙِي رو مارگ وِچا مَتي تو. پڇي اُوئي ڪيتر نان اَسين سُوڙهي اَچو ڪَري ٻينا تا. مَتي يَڳِوان اَهڙو ميھ وَرسايو جِڪو تَڙائين ٽويا پاڙِي سين يَرجي گيا. يَڇي اَسان ڪِي ڪَريو تَہ چاران راجان را ماڙهُو پيڙا ڪَريا. جِڪي ۾ جوڙان سارُون ڏاڳا گهوڙا آنَ گَڏهين يَڻ هتين. پڇي اَسان هيڪئيج ڏينھ ۾ ڪيتر ڪيڙي ڇَڏيو. جِڪي ۾ چار مَڻ گوئار آنَ هيڪ مَڻ ٻاجهرِي آنَ اَڌ مَڻ تِل پَنچ سير مُونگ ڏَس سير ڪورڙ وائِي. پَڇِي يَڳوانَ ري ڪِرِپا سين ڏانَ اَهڙو ڪَم ڪَرِيو تَہ، جِڪو اَسين ليڏاڻ ڪَدي ڪَدي پُوري ڪو پيا. پَڇي اَسان چاران راجان را ماڙهُو نان لاسِيا ڪَري ليڏاڻ ڪَدايو. جَڏهين اَسان ماڙهُوئان رو اَندازو لِڳايو تو ٻَہ سو لاسِيا هتا. پَڇي لاسِيان سارُون پَنچ ٻَڪِرا ڪوهيا آنَ ٻَہ مَڻ چائوڙ رَڌيا. آنَ لاسِيان نان سوپارين آنَ ٻِسڪوٽ يَڻ لي ڪَرايا. پَڇاڙِي ۾ خرچ رو اَندازو ڪَريو تو پَريشانَ ٿي گيا. پڻ يَڳوانَ رِي ڪَرِپا سين ٻَہ سو مَڻ ٻاجهرِي چار سو مَڻ گوئار سوڙهي مَڻ مُونگ وِيس مَڻ ڪورڙ آنَ ڏَس مَڻ تِل ٿيا. اَسان اُوئان نان ڪِٽي جائي واڻِيئي ري دُڪانَ رو ڪَندو يَريو. اَسين وَڙي ڪالي هَٽي سِنڌ سَمها رَوانا ٿيا. هُون آنَ آسنداس آئي مِير پُور خاص رِي پاسي ۾ ڪَٽڪان رو لابارو ڪَريو. اُوئي ڪيتَر ۾ ماوو يَڳت يَڻ پيڙو هتو.

سوال:

1. سُوهڙ ڪي رو ڪَريو؟
2. ميھ ڪيهڙو آيو؟
3. چائوڙ ڪِتا لي آيا تا؟
4. ڪيتر ۾ اَسان ڪِي وايو تو؟

لِکَڻ واڙا: ماوو يڳت آنَ آسنداس.

iTop PDF

6 ٻاجهرِي لُٽڻ

هَر سال ري جين هَر ماڙهُو وَرساڙي ۾ کيتر کيڙي تا. هيکي ڏينه مانهجي اَبا کَهيو. اِيئي سال اَپين پڻ کيتر کيڙڻ هَلسان. اُوئي سال اَسان ڏهارِي ۾ کيتر کيڙيو. جِکي ۾ رُگو ٻاجهرِي آنَ کاڙِينگ واهيا. آن او جام سُٺا ٿيا آنَ مَتي ميه جام ورسيو آنَ ليڏاڻ پَڻ جام ٿي گيو. پڇي اَسين ليڏاڻ کَڍِتا آنَ هَمرچا پَڻ گاتا. پَڇي مَتي جهار رو ٽاٽو آيو آنَ جهار نان هکلڻ سارُون مانهجي پائِي مِنان هيک ترات ٺاهي ڏِنهِي. جِکي سين وَڏو ٺَکا ٽيتو آنَ اُوئي سين پَکِي اُڏي جاتا. آنَ مَتي ٻاجهرِي پَچي گَئِي. آنَ لُٽڻ رو ٽاٽو پَڻ پَرجي آيو. پڇي اَسين ٻاجهرِي لُٽڻ لَگا. کينهک اَسين گَهر را پاتِي آنَ کينهک اَسان لاسِيا کَريا. آنَ اُوئي کيتر ۾ سو مَڻ ٻاجهرِي ٿَئِي اَسان وَٽ مال پَڻ جام هتو. مانهجِي اَمان ٻاجهرِي رين روٽين گَهڙيانتِي. آنَ اُوئي مَتي مَکَڻ گهتي آنَ جَهڻ ڏِنهانتِي. جِکي سين ٻاجهرِي رِي روٽِي جام سُٺِي ٿي تِي. اُوئي ٻاجهرِي ۾ اَسان کينهک ويچي چَڏِي. آنَ کينهک گَهر ۾ کاڻ سارُون رَکِي. آنَ مَٿلِي سال ڏُکاڙ پي گيو. آنَ اَسين ٽرَ چَڏي لاٻارو کَرڻ سارُون سِنڌ سَمها رَوانا ٿيا. ٽرَ را مارُو ماڙهُو هَر سال لاٻاري سارُون سِنڌ ۾ آئي تا. آنَ لاٻاري ري ٽاٽي جام ڏکيا ٿين تا. اِيشوَر مانَ اِيئيان تي دايا کَري جين سانگِي وچارا سُکيا ٿي.

سوال:

1. اَسان کَهيو کيتر کيڙيو؟
2. پائِي مِنان کِي ٺاهي ڏِنانتي؟
3. مانهجِي اَمان کي رِي روٽِي گَهڙي ڏِنانتِي؟
4. ڏُکاڙ ٿي جاڻ سين پَڇي مارُو ماڙهُو کِي کَري تا؟

لِکَڻ واڙا: ماوو پگت پانچارام آنَ چمن جانِي.

iTop PDF

7 ٻاندو ٽيڪٽر

اَسين ٽيڪٽر سين کيڙِي کَران تا. هيڪ ڏينهه اَسان کَٽَڪ نان گاهَڻ سارُون ٽريشر لَڳاڙِي پي. مَٿي مانهجي پائي رو وِيهان جَهلل هتو. اَسان ٽيڪٽر سين کَرو اَڇو کَريو پي. جين اُٿ اَسين تَنبُو لَڳائون. ٻِيجي ڏينهه اَسان ٽيڪٽر نان سِينگاريو. کِي تَہ مانهجي پائِي رِي جانَ ۾ ٽيڪٽر لي جاڙو هتو. اَسان جانَ رِي تيارِي کَري لاڏي نان ٽيڪٽر ري ڊرائيور رِي کُرسِي ري پاسي ۾ چاڙهي ٻيساڙيو. آنَ اَسين جانِي سَجائي ٿالِهي ۾ چڙهيا. آنَ ڍول وَڄاتا وَڄاتا جانَ نان لي اَسين جائي لاڏِي ري اَبا ري گَهري پُڳا. اُوئي ٿاڙي ميه پي وَرِسيو آنَ اَسين سَجائي ميه ۾ ڀِڄي گيا. آنَ اوچِتو ٽيڪِٽَر مَٿي کيڻ کِري آنَ ٽيڪِٽَر نان توڙي ڇَڏيانتِي. پڇي اَسين لاڏو پَرٽائي ٽِيجي ڏينهه گَهري آيا. آنَ ٽيڪٽر ري هالت جانچي اَسين ڏاڍا اَچرج ۾ پي گيا.

سوال:

1. ويهان ري هيڪ ڏينهه موهر اَسان کِي کَريو؟
2. ٽيڪٽر نان اَسين کيڻ لي گيا؟
3. ٽيڪٽر کين جُهريو؟
4. پَڇي کِي ٿيو؟

لِکَڻ وارا: لال پُوجو، گورڌَنَ آنَ حاکم.

iTop PDF

8 اَسان رو رُوسِي ٽيڪٽر

ٽيڪٽر سين لُوٽيو پار ڪٽي تو. آنَ ٽيڪٽر پاڙي تي هَلي تو. ٽيڪٽر مَٿي چانه سارُون چِت اَهي. جِڪي سين ڊرائيور نان چانه ٿي تِي. ٽيڪٽر مِ جام زور اَهي. جِڪو پَنچ سو مَڻ پار ڪٽي جائي تو. آنَ ٽيڪٽر ڪيڙي آنَ ڪِيرِيا پَڻ ڪَدِي تو. آنَ جِڪو ڳاڏين ڪچي رستي مِ گَچي جائي تين اُوئان نان باهَر هِيلري ڪَدِي تو. هيڪ ڏينه اَسان ري گان ري پاسي مِ بصر رِي پروڙي ٽرڪ گَچي پرهِي، پَڇي ٽَرڪ رو ڊرائيور لُوٽيئي ڊرائيور وَٽ آيو. آنَ ڪَهيو اَدا مانهجِي ٽَرڪ گپ مِ گَچي گَئِي اَهي. آنَ تُون تاهجو ٽيڪٽر لي هَل مانهجِي ٽَرڪ نان چِڪي باهَر ڪَدِي ڏي. پَڇي ٽيڪٽر وانسِي ٽَرڪ نان بَڌِي. ٽيڪٽر جيهڙِي چِڪيانتي، اُوها سين سَنڪڙ تُرٽِي، جائي ٽيڪٽر رِي ٽينڪِي نان لَڳِي. آنَ ٽينڪِي جُهري گَئِي. آنَ تيل نان جوت لَڳَّڻ سين ٽيڪٽر ٻڙي رَک ٿي گيو. آنَ ڊرائيور پَجي آپ رِي جان بچايانتي.

سوال:

1. ٽيڪٽر ري ڊرائيور رو نُون ڪِي هتو؟
2. ٽيڪٽر ڪي نان ڪَڍڻ گيو؟
3. ٽرڪ ڪِٿ گَچِي تِي؟
4. ٽرڪ چِڪڻ سين ٽيڪٽر نان ڪِي ٿيو؟

لِکَڻ وارَا: پانچارام، هيمراج آنَ ارجن.

iTop PDF

9 مانهجِي لارِي

گِهٽي زمانَي رِي وات اَهي. تہ اَسان ري گان وِچا لارِي کو مَٽتِي، آنَ اَسين شهر پِيادا سامانَ ليڻ جاتا. آنَ اَسان وَٽ سوئارِي رِي کوئِي سهولت کو هتِي. هيڪ ڏينهہ مانهجو پائِي هيڪي سيٺ وَٽ گيو. آنَ اُوئي سيٺ نان ڪَهيو تَہ، اَسان ري گان وِچا کوئي لارِي کو تِي مَٽي. آنَ تُون وارو ڪَر تَہ، اَسان ري گان وِچا لارِي مَٽي. پَڇي اَسان ري گان وِچا سيٺ هيڪ لارِي ڪَديانتي. آنَ اُوئي لارِي ۾ اَسين چڙهي شهر جاتا. ٿوڙان گِهٽان ڏينهان سين پَڇي اُوئي لارِي تي هُون پاڙو ليڻ واڙو ٿي پِيٿو. پَڇي اُوئي تي مين جام پَئِيسان ڪَمائي هيڪ آپ رِي لارِي لئِي. پَڇي اُوئي گان وِچا هُون مانهجِي لارِي هَلاتو. هيڪ ڏينهہ هُون لارِي هَلائي پي گيو. آنَ اوچِتو لارِي ري اَگ ۾ کُٽو آيو. آنَ ڪُتي نان بَچاتي بَچاتي مانهجِي لارِي رو پَئِيڙو ڦاتو آنَ لارِي اُٿلي جائي کَڏي ۾ ڪِري. آنَ جام نُقصانَ ٿيو.

سوال:

1. گان وِچا ڪِي کو هَلتِي؟
2. لارِي سارُون مانهجو پائِي ڪي وَٽ گيو؟
3. لارِي ري اَگ ۾ ڪِي آيو؟
4. لارِي اُٿلڻ سين پَڇي ڪِي ٿيو؟

لِکَڻ واڙو: ميارام پانچو آن ڏنجي مل

10 ٿَرُ رو ٽيڪڙو

هيڪ سال اَسِين ٿَرُ تي گيا. تڏهين اُوئي ٽاٽي ٿَرُ ري ٽيڪڙي سَوا ٻِيجِي ڪوئِي سوئارِي ڪو وهاتِي. آنَ مانهجي ڏاڏي نان مين ڪَهيو آپِين ٿَرُ ڪي مَٿي هَلسان. تَڏهين مانهجي ڏاڏي مِنان ڪَهيو ڏِڪرا آپِين ٿَرُ ري ٽيڪڙي مِ هَلسان. پَڇي مانهجو ڏاڏو ٻاڙي تي هيڪ ٿَرُ رو ٽيڪڙو ڪَرائي آيو. پَڇي اَسان آپ را ترپڙ تاڙِي ڪَٽي جائي ٿَرُ ري ٽيڪڙي مِ رَکيا. آنَ اَسِين سَجائي ٽيڪڙي مِ چڙهي ٿَرُ پي گيا. جَڏهين اَسِين سَلامُ ڪوٽ پُگا تڏهين اُٽ جائي اَسان روٽِي ڪادِي. پَڇي وَڙي اسِين سلامُ ڪوٽ سين رَوانا ٿيا. جَڏهين اَسِين گَهران نيڙا جائي ٿيا. تَڏهين نِياگو ڪاڙو گَڏهي ٽيڪڙي ري اَگ مِ آيو. آنَ ڊرائيور گَڏهي نان مرڻ سين جام بَچايانتي پَڻ نيٺ گَڏهي ٽيڪڙي هيٺا آيو آنَ مَري گيو. آنَ ٽيڪڙو جائي هيڪ وڏي کِپ ري ٻُٺ مِ سُونڏ هَٽي پِيڇي رَهيو. آنَ پڇي اَسِين سَجا آپ را ترپڙ تاڙِي مَٿي تي ڪَٽي جائي گَهري پُگا. آنَ اَسان نان گَڏهي ري مَرڻ رو جام ڏُک ٿيو.

سوال:

1. هيڪ سال اسين ڪِٿ تي گيا؟
2. ٿَرُ جاڻ سارُون اَسِين سامانَ ڪي تي ڪَٽي گيا؟
3. اَسان روٽِي ڪِٿ ڪادِي؟
4. گَڏهي ري مَرڻ سين پَڇي ڪِي ٿيو؟

لِکَڻ واڙو: ميارام پانچو آن ڌنجي مل

11 ميهندِي رو وَڻ

هيڪ بادِشاھ هَتو اُوئي رِي هيڪ نِينگرِي هَتِي. جِڪي رو نُون گُل ڦُل راڻِي هتو. آنَ اُوئي آپ رِي مُهلات ۾ هيڪ ميهندِي رو وَڻ پوکِيو. آنَ اُوئي نان هَر روج پاڻِي ڏيتِي. نيٺ او ميهندِي رو وَڻ ٿوڙهان گهَٽان ڏينهان سين پَڇي وَڏو ٿيو. پڇي گُل ڦُل راڻِي هيڪ ڏينھ آپ رِي نوڪِرياڻِي نان ڪَهيو، جا اُوئي ميهندِي ري وَڻ را پنَ توڙي آوَ. تڏهين نوڪِرياڻِي گئِي آنَ ميهندِي را پنَ توڙي لي آئي راڻِي نان ڏنهانتِي. پَڇي راڻِي ڪَهيو نوڪِرياڻِي هي تُون اِين ڪَر تَہ، اِيئيان پَنان نان ڪُٽي آنَ پِجوئي پَڇي مِنان ڏي. نوڪِرياڻِي اِين رو اِين ڪَريو. پَڇي اُوئي تَيار ڪَري آئي راڻِي نان ڏِنهانتِي. آنَ راڻِي آپ ري هَٿان پَگان تي ڏي ڏاڍِي راجِي ٿئِي. آنَ پَڇي اُوئي آپ رِي نوڪِرياڻِي نان ڪَهيو. هي تُون آپ ري هَٿان پَگان تي ڏي. پڇي نوڪِرياڻِي آپ ري هَٿان پَگان تي ڏِنهانتِي. آنَ اُوئي ميهندِي اَهڙو رَنگ ڪَريو تَہ راڻِي جام راجِي ٿئِي. پَڇي راڻِي ري گَهري هيڪ ڏوسِي آئِي. آنَ اُوئي ميهندِي ري وَڻ نان جوئي اَهڙِي نجر هَٽِي. جِڪو ميهندِي رو وَڻ پيان ڏينهان ۾ آڦي سُڪي گيو.

سوال:

1. راڻِي رو نُون ڪِي هتو؟
2. راڻِي گَهر ۾ ڪِي پوکيانتِي؟
3. راڻِي نوڪِرياڻِي نان ڪِي ڪَهيو؟
4. ميهندِي نان ڪُوڻ ڪُوڻ لِگائي تا؟

لِکَڻ وارا: ماوو يگت، پانچارام آنَ چمن جانِي.

iTop PDF

12 ميهندِي

ميهندِي اَسان نان وِيهان آنَ پَرَب ري ٽاڻي ڪَم آئي تِي. آنَ وِيهان ۾ لاڏو لاڏِي آپ ري هَٿان پَگان تي ڏي تا. ميهندِي اَسان نان خوشِي ري ٽاڻي ڪَم آئي تِي. ميهندِي تو ميهندِي اَهي. ميهندِي ري سَوا لاڏو لاڏِي اَڌُورا اَهي. ميهندِي نان هَر ڪوئي ماڙهُو پَڻ هَٿان پَگان تي لَڳائي تو. ميهندِي نان هَٿان پَگان تي لَڳاڻ سين پَڇي ميهندِي رو رَنگ رَتو ٿي تو. ميهندِي ۾ سُرهِي ڏَپ آئي تِي. آنَ ميهندِي نان اَسِين آپ ري ڏارَڻ واڙي مال تي چِتر ڪَڍان تا. آنَ ميهندِي رو جهاڙ ٿي تو. اُوئي ۾ ميهندِي را پَنَ هوئي تا آنَ اُوئي پَنان نان اُکڙِي ۾ لَساڙي پَڇي پِجوئي آنَ هٿان پَگان تي ڏيان تا. گهڻو ڪَري اَسِين ميهندِي نان اُوئي ٽاڻي لَڳائون تا. جَڏهين گَرمِي جام هوئي تِي تَڏهين هَٿان پَگان تي ڏيان تا. ميهندِي لَڳاڻ سين پَڇي گَرمِي نِسري جائي تِي.

سوال:

1. ميهندِي ڪيهڙي ڪَم آئي تِي؟
2. ميهندِي ڪيهڙي رَنگ رِي اَهي؟
3. ميهندِي سين اَسِين مال تي ڪِي ڪَڍان تا؟
4. ميهندِي ڪي ڪي تي لَڳائون تا؟

لِکَڻ واڙا: لال پونجو، اَمولَک، حاڪم آنَ گورڌَنَ.

iTopPDF

13 سورَٹ پاٹِيهارِي

اَسان ري گان ۾ هيڪ تڙهو اَهي. اُوئي تي گان رين سَجين پاٹيهارين پاٹي پرڻ جائي تين. اُوئان پاٹِيهارِيان ۾ هيڪِي پاٹيهارِي رو نُون سورَٹ هتو. جِڪي رِي ساسُو جام ڏُکِي هَتِي. آنَ اُوئي رو سُڌرَڻ رو ڪوئِي وَسِيلو ڪو هتو. آنَ او جام اَڙانگِي هتِي. هيڪ ڏينه سورَٹ جَڏهين پاٹي پَري پَچي گهري پي آئِي تڏهين وڍي ۾ اُٹڙڪي هيٹِي ڪرِي. آنَ گَهڙا جُهري گيا. پَچي اُوئي بِيجِيان پاٹِيهاريان نان ڪَهيو، هُون گَهري ڪو تِي هَلان ڪِي تَہ مِنان مانهجِي نياگِي ساسُو ڪُٹِسي. پَچي بِيجين پاٹِيهارين تو هَلين گي آنَ او پُنيان رهي گَئِي. مَٹي تو ڏينه آنٹوجي گيو. پَچي اُوئي ڪِي ڪَريانتِي تَہ او ساسُو رِي مار سين بچڻ سارُون بِيجي تَڙهي تي گَئِي. آنَ اُٹ مال ري پاٹِي پِيئَڻ ري اَواڙي ۾ جانچي تَہ هيڪ بِيجو گهڙو پيو اَهي. آنَ وچارِي اُوئي گَهڙي نان پاٹِي رو پَري گَهري ڪَٹي آئي. آنَ سورَٹ ڏادِي راجِي ٹئِي. آنَ نِياگِي ساسُو رِي مار سين بَچي گَئِي.

سوال:

1. پاٹِي پَرڻ ڪُوڻ جاتين؟
2. پاٹِي پَرڻ واڙي رو نُون ڪِي هتو؟
3. پاٹِي ڪِٹ پَرڻ جاتين؟
4. گَهڙي جُهرڻ سين پَچي ڪِي ٹيو؟

لِکَڻ واڙا: عالمچند آنَ چندر

iTop PDF

14 پاڙِيهارِي

وَرِساڙي رِي مُند آئي آنَ ميھ جام وَرِسيو کو ماڙھُو ويچارا کيتَر پيا جائين. آنَ کو ماڙھُو سُوڙھ پيا کَرين. آنَ گان رين ٻائين روٽِي کَٽي کيتَر پين جائي. هيکِي ٻائِي آپ رِي ڏکرِي نان کَهيانتِي. ٻَہ گَھڙا کَٽي جا آنَ ٽپرِي ري ٽوپِي سين پَلر پاڙِي را پَري آوَ. نِينگرِي گَھڙا کَٽي ٽپرِي ري ٽوپِي تي پاڙِي پَرڻ گَئِي. جڏھين ٽوپِي سين گَھڙا پَري پَڇي گَھران نان آئِي پي، تہ اوچِتِي کُتي تي کيڻ کرِي آنَ ڳاج وَڏو نِکا کَريو. اُوئي نِکا سين نِينگرِي را گَھڙا هيٺا کِرِي گيا. آنَ ٻِيجين پاڙيهارين اُوئي نِينگرِي مَٿي هَسي آنَ تاڙين وَجاڻ لَگين. پڇي او پاڙِيهارِي ويچارِي مُونھ اُوتاري هينڊوڙِي کَٽي آپ ري گَھري آئِي. جڏھين ما پُڇيو ڏِکرِي گَھڙا کِٿ اَھي. تَڏھين ڏِکرِي کَھيو آپِٽي کاڙي کُتِي مَٿي کيڻ کرِي. اُوئي ٽاٽي مانھجو پَگ ٽِڙھي گيو. آنَ گَھڙا هيٺا کرڻ سين جُھري گيا. آنَ هُون هينڊوڙِي کٽي گَھري آئِي. تڏھين اُوئي رِي ما کَھيو. گَھڙا جُھريا تو گَھوڙا پَڻ تون تہ بَچِي. اي اِيشوَر رِي وڏِي دايا اَھي. تہ تِنان کَئين کو ٿيو.

سوال:

1. نِينگري کيڻ گَئِي پي؟
2. ميھ وَرستي ٽاٽي کِي ٿيو؟
3. پَگ ٽِڙڻ سين کِي ٿيو؟
4. نَکا ٿيڻ سين پَڇي کِي ٿيو؟

لِکَڻ واڙا: ڏنجي، پلجي، ڪانجي آنَ هيمراج.

iTop PDF

15 واسِينگ سَرَپ

هيڪ ماڙهُو هتو. اُوئي رو نان وانڪو هتو. آنَ اُوئي ري ڪيتَر ۾ هيڪ وڏِي جاڙ پِيپَل هتِي. آنَ اُوئي ۾ هيڪ وَڏو آنَ ڪاڙو واسِينگ سَرَپ راهتو. جَڏهين وانڪو وَرِساڙي رو ڪيتَر ڪيڙِتو. تَڏهين او اُوئي ڪاڙي سرپ سين جام پِيهاڄِتو. هيڪ ڏِينهہ اُوئي وَڍي تي سَرَپ نان مَٽِتو ڏِنانتي. وانڪو تو وِڍو چِڍي هيڪي پاسي ٿيو. آنَ سَرَپ تو مَتي گيو. هيڪ ڏِينهہ اَسُور رو ويهلو وانڪو ڪيتَر ۾ جهار هَڪلڻ گيو. آنَ اُوئي ٽاٽي وانڪي گوڦِيئي ۾ گلولا گهتي پَڪِيان نان پي هَٽيانتي. آنَ اِيئي نان خبر پئِي تہ هيڪ گلولو جائي اُوئي سَرَپ نان لَگو. آنَ اُوئي سَرَپ وانڪي سين وير رَکيانتي. جڏهين جهار هڪلي هڪلي ڏِينهہ آنٿوئي ري ٽاٽي وانڪو گهري آيو. آنَ هٿ پگ ڌوئي آنَ روٽِي کائي کٽ تي سُوئي رَهيو. آنَ رات رو سَرَپ اِيئي را پَگ ڪَٽي آئي وانڪي رِي کٽ ٽاٽِي بِيٺو. آنَ سَرَپ هَرِيئيا هَرِيئيان ڪَري وانڪي رِي کَٽ مَٿي چَڙهڻ لَگو. تو اُوئي ٽاٽي وانڪي رو چوڪريو پيشاب ڪَرڻ سارُون اُٿيو. او جانچي تَہ ڪاڙو سَرَپ کَٽ تي چَڙهي پيو. اُوئي رَڙ ڪَري آپ ري اَبا نان جاگويانتي. آنَ ڪهيانتي اَبا تِنان ڪاڙو سَرَپ کائي تو. تڏهين اُوئي رو اَبا هَڙاق کائي جاگيو. آنَ ٽِپو ڏي جائي گيڏِي ڪَٽيانتي آنَ سَرَپ نان مارِيانتي. آنَ وانڪي رِي هياتِي بچي گئِي.

سوال:

1. ڪاڙو واسِينگ سَرَپ ڪي ۾ رهاتو؟
2. ڪيتَر ۾ ڪِي پِيپَل هتِي؟
3. وانڪي گلولا ڪي نان پي هَٽيانتي؟
4. سَرَپ نان گلولو لَگَڻ سين پَڇي ڪِي ٿيو؟

لِکَڻ واڙا: ماوو يگت آنَ پانچارام.

16 ڪارو سَرَپ

ويرسِي نُون رو هيڪ ماڙهُو هتو. اُوئي رو هيڪ گهَر هتو. اُوئي ري گهَر ري پاسي ۾ هيڪ وَڏي جُهونِي جاڙ پِيتَل هتِي. اُوئي جاڙ ۾ هيڪ وَڏو سوڻ هتو. آنَ اُوئي سوڻ ۾ هيڪ ڪاڙو سَرَپ راهتو. هيڪ ڏينهِ اِين ٿيو تَہ سَرَپ سوڻ سين باهَر نِسري آيو. آنَ چُوڻ ڪَرڻ سارون ويرسِي ري گهَر ري وَڊِي تي بيسي رهيو. آنَ ويرسِي ڏينهِ اُڳي رو گهَر سين نِسري باهَر جائي بيٺو. آنَ جوئي تَہ وَڊِي مَٿي ڪاڙو سَرَپ بيٺو اَهي. آنَ ويرسِي ڏِٺانتي تَہ ڪاڙي سَرَپ ري مَٿي تي هيڪ مَڻ پيِئي اَهي. آنَ ويرسِي نان ڪَيال آيو تَہ سَرَپ نان ماري اُوئي رِي مَڻ ڪَڍِي ليان. پَڇي ويرسِي گيڏِي ڪَٽتوئي سَرَپ نان مارَڻ سارُون اڳتي گيو. تڏهين سَرَپ کِسڪَڻ لَڳو. آنَ ويرسِي تِڪو تِڪو اُوئي پُٺيا ڀَڳو. توئي سَرَپ تِڪو ڀَڄي جائي ويرسِي رِي جاڙ ري سوڻ ۾ وَڙي گيو. تڏهين ويرسِي ڪِي ڪَريو تَہ اُوئي سوڻ ۾ ڪُجهات گهتي آنَ اُوئي نان پُوري چَڏيانتي. آنَ ڪيهنڪ ڏينهان سين پَڇي سَرَپ مَري گيو. تڏهين ويرسِي ڪِي ڪَريانتي، تَہ ڪوڏاڙ لي سوڻ نان ڪوترڻ لَڳو. جوئي ڪِي تَہ سَرَپ مو پيو اَهي. آنَ سَرَپ رِي مڻ هيڪي پاسي پيِئي اَهي. پَڇي ويرسِي اُوئي سَرَپ رِي مَڻ ڪَڍِي ليانتي. آنَ هيڪ وَڏو جادو گَر تي گيو. آنَ سُٺا پئِيسا ڪَماتو آنَ آپ ري ٻچان ري پيٽ پاڙتو.

سوال:

1. ويرسِي ري گهَر ري پاسي ۾ ڪِي پِيتَل هتِي؟
2. سوڻ ۾ ڪِي رهاتو؟
3. ويرسِي وَڊِي مَٿي ڪِي ڏِٺانتي؟
4. سَرَپ ري ڀَڄي جاڻ سين پَڇي ڪِي ٿيو؟

لِکَڻ واڙين: عالمان، پَناٿِي، مِصران آنَ سَتُو.

چوتون ٽرم

1 نِينگرِيان سارُون ڏيج

هيڪي گان ۾ هيڪ ماڙهُو هتو.اُوئي رو نُون مهاسِينگو هتو. اُوئي رين رُگو نِينگرين هتين. آنَ چوڪِرو هيڪ ڪو هتو. آنَ مسڪينَ پَڻ هتو. هيڪ ڏينهه اُوئي آنَ اُوئي رِي ڏوسِي سَلاهه ڪَرِي. آپ رِي وَڏِي نِينگرِي نان پرڻاڻ رو سوچيو. آنَ اُوئان ڪَهيو تَہ آپين تو مِسڪينَ ماڙهُو اَهان. آنَ هيڻائي ڏيج را ترپڙ تراڙِي ليتا ٿيان. پَڇي او ٻَهِي ماڙهُو مجُورِي ڪَري هيڪ پيهلڪا وَڏِي پيتِي لي آيا. آنَ اُوئي پيتِي نان سَجا گان واڙا جوئڻ آيا. آنَ سَجان واڪاڻِي. پَڇي وَڙي هيڪ بُولِي.هيڪ هَنسِي آنَ سِيرَڪ پٽرڻو لي آيا. جڏهين نيگرِي نان پرڻائِي تڏهين نِينگرِي را ماما پَڻ مامهيرو ڪَري لي آيا. آنَ جام ڏيج لي آيا. پَڻ نِينگرِي آپ رِي ما آنَ ٻاپ نان ڪَهيو تَہ، اَوهان ڏيج ٿوڙهيو ليو اَهي. تڏهين مائيتران ڪَهيو اَسِين آپ مِسڪينَ ماڙهُو اَهان. آن آپ ري هال سارُون ڏيج ڏِنهو اَهي. تَڏهين نِينگرِي جام ڪاوڙِي آنَ آپ رِي ما نان ڪَهيانتِي تاهجا ڏيج را جِڪو پڻ ٿول اَهي او مِنان ڏي. تڏهين ما ڪَهيو هُون مانهجي ٻاپ رو ڏِنهَل ڏيج تِنان ڪو ڏيان. آنَ تاهجي ٻاپ را جِڪو ٿول ليل اَهين او تون لي. تِڪي مَتي نِينگرِي ڪاوڙجي آپ رِي ما نان ڪُتيانتِي. آنَ اِتي ۾ اُوئي رو اَبا پَڻ آيو. اي وات سَنيڙي اُوئي پَڻ آپ رِي ڏوسِي نان ڪُتيانتي. آنَ اُوئي رو سَجوئي ڏيج نِينگرِي نان ڏِنهانتي. آنَ نِينگرِي روتِي روتِي ڏيج لي آپ ري گَهري گَئِي. آنَ ما روئي روئي آنَ پُنان مَتي پُڙڪِلا ٻَڏي سُوئي رهِي. اُوئي نان ڏِڪري آنَ ڏٽِي جام ڏَڪ هَٽيا تا. اُوئي ري ڪَري پُنان ۾ گَهٽو سُوڙ هتو.آنَ سُوئِي هَٽاڻ سارُون پَئِيسا پڻ ڪو هتا.

سوال:

1. ماسِينگي ري ڪتي نيگرين هتين؟
2. ماسِينگي آنَ اُوئي رِي ڏوسِي ڪيهڙِي سَلاهه ڪَرِي؟
3. ڏِڪري آن ٻاپ ڪِي ڪَريو؟
4. نِينگرِي رِي ما نان ڪُتڻ سين پَڇي ڪِي ٿيو؟

لِکَڻ واڙا: آسن داس، پگت مهاوو آنَ چمن داس.

2 ڏيج

مانهجي گان ۾ موتِي نُون رو هيڪ ماڙهُو هتو. جڪي رو ويهان هيڪي پاگيئي ري گَهري ٿيو. آنَ اُوئي ري ساسري موتِي نان ڏيج جام ڏنهانتي. آنَ موتِي اَهڙو هتو جِڪو گهر ۾ چانهه پڻ سِليمانِي پِيتو. آنَ اُوئي ري ساسري ٽولان سين ڪَري، مال سين لي جَهڻ جُهڪَڻ را ماتِلا پَڻ پيڙا ڏنا. هيڪ ڏينهه موتِي نان پَئيسان رِي اَهڙِي ڪَپت پڙِي، جِڪو آپ را ٽول جائي چيلهار ري مُولي واڙيئي وَٽ اَڏاٽا رَکيا. آنَ ٽوڙي گهٽي ڏينهان سين پڇي او ٽول وياج ۾ ٻُڏي گيا. پَڻ اُوئي اَجان سُڌِي ٽولا رِي خبر ڪو لئِي.آنَ جِڪو هيڪ در تي رهيل چاڙِي هتِي. او پَڻ يُٽو ٽوڙائي بَچابند رِي پڙِي ۾ ويچائي آيو. هيڪ ڏينهه اُوئي ري سِنسري نان خبر پَئِي تہ مانهجي جوئائين آپ رو گهر پِينگ ڪري چڏيو. تَڏهين آپ ري مَٽي تي هَٽ هَٽي ڪَهيانتي اي پَگِوانَ اي ڪيهڙو جوئائِين اَهي. جِڪو پُورو مَٽي ري وِچ رو ڪوڪو تي لَگو اَهي.

سوال:

1. موتِي ڪيهڙو ماڙهُو هتو؟
2. موتِي نان سِنسري ڪِتو ڏيج ڏِنو؟
3. موتِي او ڏيج ڪيئن ڪَريو؟
4. موتِي ري سِنسري نان خبر پڙِي تَڏهين ڪِي ٿيو؟

لِکَڻ واڙا: ڏنجِي مل، پلجي مل آنَ ڪانجي مل

iTop PDF

3 ڏانَ وارا ڦَصل

اَسان ري مُلڪ پاڪستانَ ۾ ڏانَ وارا ڦَصل گهٽائي ٿي تا. پڻ اُوئان ۾ خاص ڪَري ڪَٽڪ، ٻاجِري، گوئار، مَڪائِي، ساڙين آنَ ٻيجا ڪِتائي ڦَصَل اَهي. هيڪ سال اَگ رِي وات اَهي. تَہ هُون آنَ مانهجو اَبا ٽڙ ۾ ڪيتر ڪيڙڻ گيا. آنَ پَڇي مين ڪيتر ۾ سُوهڙ ڪَري اَڇو ڪَريو. ڪينهڪ ڏينهان سين پَڇي ميھ وَرسيو. آنَ ڪيتر ۾ ريج جام ٿيو. پڇي اَسِين ڪيتر ڪيڙڻ سارُون هَڙ آنَ ٻِج ڏاگي مَتي ٻَڏي رَوانا ٿيا. آنَ مَتي ميھ پڻ جام وَرِسيو پي. توئي اَسِين ڪيتر ڪيڙَڻ لَگي گيا. جَڏهين اَسِين سجو ڪيتر ڪيڙي رَهيا. تَڏهين اَسِين گهَري گيا. آنَ ٿوڙي ڏينهان سين پَڇي اَسِين ٻاجرِي رو ليڏاڻ ڪَڍَڻ لَگا. ٻاجرِي آنَ گوئار پَڇي راس ٿيا. آنَ پڇي اَسان ڦصل نان وَڍي پيڙو ڪَريو. آنَ ڦصل ڪُٽي اَسان توڙ ڪرِي تو ٻاجرِي پَنجاهہ مَڻ ٿَئِي آنَ گوئار وِيس مَڻ ٿيو. آنَ پڇي اَسان آپ رو ڦَصَل ڪٽي جائي گهَري پيڙو ڪَريو. آنَ پڇي اُوئي ٻاجرِي نان مانهجِي اَمان گهرٽي سين پِيسي، آنَ اَسان نان روٽِي گهڙِي ڏنهانتِي. آنَ ٻاجِري رِي روٽِي جَهڻ آنَ مَڪَڻ سين اَهڙِي ڪاڻ ۾ پلِي ٿي تِي. آنَ ٻاجرِي رو ڦَصل اَسان سارُون آنَ ماڙهُوئان سارُون اُتَم ڪيتِي اَهي. آنَ بَرڪت واڙو ڦَصل اَهي. هيڪ ڏينهہ ٻاجرِي رِي روٽِي گهِي ۾ مَسڙِي هُون پاٽِي پِيئڻ گيو. آنَ پَڇو آيو تَہ ٻاجرِي رِي مَسڙوڙِي روٽِي ڪُتو ڪائي گيو. آنَ پڇي ڏندو ڪٽي ڪُتي وانسِي ٿيو. پڻ ڪُتو پڇي گيو.

iTop PDF

سوال:

1. ؟ اَسان ري مُلڪ ۾ ڪيهڙا ڪيهڙا ڏانَ وارا ڦَصَل ٿي تا؟
2. اَسان ڪِي پوڪيو تو؟
3. ڏاگي مَتي اَسِين ڪِي لي گيا تا؟
4. مَسڙل روٽِي ڪي ڪاڏِي؟

لِکَڻ وارا: ڪرمڻ سنگهہ، ٻلُو مل آنَ راجيش ڪمار.

4 حاکَم رِي ڪَٽڪ

حاکَم آپ رِي ٻَنِي ۾ ڪَٽڪ چِتيانتي تِي. آنَ رات ري ٽاٽي سُوئر ڪَٽَڪ را ڏاٽا کاڻ آتا. آنَ چِٽَل ڪَٽڪ را ڏاٽا کائي جاتا. سُوئران نان پَجاڻ سارُون ڪاگَران را اوڙا ٽاهيان تا. آنَ پَڇي ڪَٽَڪ وڏِي تي گَئِي.اُوئي ڪَٽَڪ رِي هَڪَل ڪَرتا آنَ پَکِي اُڏاتا. جَڏهين حاکم رِي ڪَٽَڪ پَچي گَئِي. تڏهين حاکم ڪَٽَڪ نان وَڍِي آنَ ڪرَي ۾ پِيڙِي ڪريانتي. آنَ ڪرَي ۾ وَڏو ڏُگ ڪَريانتي. پڇي حاکم ٽيڪٽر آنَ ٽِريشَر لي آيو. پَڇي ٽريشر ڪَٽڪ نان گهائي ڏاٽا ڪَڍيانتِي. پَڇي حاکم ڪانتو لي ڪَٽَڪ رِي توڙ ڪَريانتي. آنَ حاکم رِي ڪُل ڪَٽَڪ پَنجاھ مَڻ ٿَئِي. پڇي گان را ٻاڙيا ڪَراڪ ليڻ آيا. آنَ اُوئان نان ڪَراڪ ڏنهانتي. آنَ ڪراڪ لي ٻاڙِيا جام راجِي ٿيا. پَڇي حاکم رات رو ڪَٽڪ ري ٻورِيان وٽ سُتو تو. آنَ رات را چور آيا آنَ ڪٽڪ ري ٻورين چورِي ڪري لي گيا. جڏهين ڏينھ اُگو تہ حاکم اُٺي جوئي تہ ڪَٽڪ رين ٻورين اَهي ڪونهِي. آنَ حاکم پريشانَ ٿي گهري آيو.

سوال:

1. ڪَٽڪ ڪي رِي هتِي؟
2. ڪَٽڪ ڪي سين ڪَڍِي؟
3. ڪَٽڪ ڪِتِي ٿَئِي؟
4. ڪَٽڪ چورِي ٿيڻ سين پَڇي ڪِي ڪَريو؟

لِکَڻ واڙا: لال پُونجو، حاکم، گورڌَنَ آنَ اَمولَک.

5 چانڊِي رِي جانجھر

هيڪ ڏينھ مانھجو اَبا شھر تي گيو. تڏھين ھُون ئي مانھجي اَبا پيڙو شھر گيو. پڇي اَسين سوناران رِي بازار ۾ گيا. آنَ اُت مين ڏِنو تَہ تولان رو ڪَبٽ پَريو پيو اَھي. جڏھين مين مانھجي ابا نان ڪَھيو تَہ مِنان تول لي ڏي. تَڏھين مانھجي اَبا ڪَھيو تَہ تول تَہ نِينگرڪِيان را اَھي آنَ تُون ڪِي ڪَريس. تَڏھين ھُون ڪاوڙجي زمينَ تي ھيٺو ڪري آنَ روڻ لَگو. پَڇي مانھجي اَبا مِنان ھيڪ چانڊِي رِي جانجھر لي ڏِني. اُوئي ۾ ننڊيا ننڊيا گُگھرِيا لَگَل ھتا. آنَ وَجڻ را ڏاڍا سُنا ھتا آنَ مِنان پَڻ ڏاڍا وَڻيا. پَڇي اُوئي نان ھُون گھَري لي آيو. آنَ گان رين نِينگرِڪين جِڪو مانھجِي جانجھر جوئي جائين. او ڪھين اي اَسان نان ڏي. آنَ مِنان آپ نان رانت رَمَڻ رو شوق ھتو. آنَ ھُون نينگرڪيان نان ڪاھتو اي جانجَھر ڪونھِي ڏيان. پڇي نِينگرِڪين روئي آپ ري گَھري جاتين. آنَ آپ ري مائيتران نان لي آتين. آنَ ھُون اُوئان نان جوئڻ ڪو ڏيتو. آنَ رلِيان ۾ لِڪائي چَڏتو. ھيڪ ڏينھ ھُون جانجَھر رلِيان ۾ لِڪائي اِسڪُول پِرھو گيو. آنَ گَھران را اُوندرا اُوئي نان ڪَٽي گَھران ري پاھَرلِي پاسي لي گيا. آنَ جانجَھر وَٽ اُوندرا پيڙا تي ٻيٺا تا. آنَ اوڙِڪي ڪوتي سَگھيا تہ اي ڪِي اَھي. اِتي ۾ نِينگرِڪين پاڙِي پَرڻ پي آوين. تڏھين جوئي تَہ اُوندرا پيڙا تي ٻيٺا اَھين. آنَ جانجَھر پاسي ۾ پَئِي اَھي. آنَ اُوندِرا اُوئان نان ڏيکي پَجي گيا. آنَ نِينگرِڪِيان جانجَھر ڪَٽي لئِي. جَڏھين تَرھي مَتي گَھڙا رَڪي ھيڪِي ڪَھيو جانجَھر مانھجِي اَھي. تَڏھين پِيجِي ڪَھيو جانجَھر مانھجِي اَھي. تِيجِي ڪَھيو جانجَھر مانھجِي اَھي. اِين ڪَري جانجَھر مَتي نِينگرِڪين ھيڪِي پِيجِي سين وِڙھَڻ لَگين. آنَ ھيڪِي پِيجِي نان ڪَڙھا ھَٽڻ لَگين. اِين ڪَري اَٿ گَھڙا جھوريا آنَ لوھي ۾ رَتين پِرھين ٿين. تَڏھين اُوئان ۾ ننڊڪِي نِينگرِڪِي ڪِي ڪَريو. تَہ جانجَھر ڪَٽي تَرھي ۾ ناڪيتِي پرھي. آنَ سَجين لوھياڙين تي گَھري آوين. آنَ مانھجِي جُند چُٽِي.

سوال:

1. چوڪرِيئي شھر ۾ ڪھِي بازار ڏِٺِي؟
2. ؟ جانجَھر نان پاھر ڪوڻ لي گيا تا؟
3. نِينگرِڪِيان آپَت ۾ ڪِي ڪَريو؟
4. نِنڊڪِي نِينگرِڪِي ڪِي ڪَريو؟

لِکَڻ واڙا: پگٽ مھاوو، چمنداس آنَ آسن داس.

6 ٽول

اَسان ري ڳان ۾ گوگڙي نُون رو وياج کور ماڙهُو راهتو. اُوئي وٽ ماڙهُو ٽول اَڏاٽا رَکي پَئِيسا ڪَٽي جاتا. هيڪ ڏينهه مِنان پَڻ پئِيسي رِي ڪپت پڙِي. آنَ هُون پَڻ اُوئي گوگڙي سيٺ ڪِنان گَهر را ٽول لي گيو. جِڪي ۾ بُولي، ڦُلڙِي، ڪُڙڪان را ٻہ جوڙا هيڪ جوڙو الولَڪ، چار ڪارڪان، اَٺ سونَ را هوم، چاندِي رو واڙلو، هيڪ هَنسِي هيڪ جوڙو ڪَڙهولين، ٻہ جوڙا هَٿ ڦُل، ڏَس وِينٽين، ٻہ جوڙا ڪَڙيان را، ٻہ جوڙا ڪَڙلا، ٻہ جوڙا چاندِي را نيوَر آنَ پَڳان رِي جانجَهر اي سَجائي سونَ آنَ چاندِي را ترِيڙ اَڏاٽا رَکيا. آنَ منان جِتي پَئِيسا رِي ڪپت هتِي، اُوئي سين سيٺ منان پَئِيسا گَهٽ ڏِنهانتي. آنَ مِنان وڌِيڪ پَئِيسا ڪَپيا تي. آنَ پڇي لاچارِي ۾ او پَئِيسا ڪَٽيا. آنَ مٿي ٻنيان ۾ پاڙِي رِي گَهٽِتائِي آئي. آنَ مَٿي ڏُڪاڙ ري ڪَري ٽول پڻ ڇَڏائي ڪو سَگهيو. جڏهين ٻيان سالان سين پَڇي هُون سيٺ وٽ پَئِيسا ڪَٽي گيو. تڏهين گوگڙي ڪَهيو ٽول ڇَڏاڻ رو ٽاٽو ڪتم ٿي گيو. آنَ هي تاهجو اِيئيان ٽولان سين ڪوئي واسِتو ڪو اَهي. آنَ هُون گهري پڇو آيو آنَ ڳان ري پَٽيل نان ڪَهيو تہ، سيٺ گوگڙو مانهجا ٽول ڪائي پيو جائي. آنَ پٽيل ڪوئِي نيا ڪو ڪريو. گوگڙي نِياڳي ڳان ري پَٽيل نان اوڍاٽي رِي لالچ ڏِنهِي. آنَ مانهجو نيا پَٽيل ٻوڙهي ڇَڏيو. پَٽيل آنَ گوگڙو پيڙا ٿي ٽول ڪائي گيا.

iTop PDF

سوال:

1. سيٺ گوگڙي ڪِنان مين ڪِي ليو؟
2. سيٺ ڪِنان مين ڪِي رکيو؟
3. سيٺ آنَ پَٽيل ڪِي ڪَريو؟
4. ڳان ري پَٽيل ڪيهڙو فيصلو ڪَريو؟

لِکَڻ واڙا: پڳت مهاوو، چمن جاني آنَ آسن داس.

7 جانَ

ساڎُوڙي رِي جانَ جائي پئِي. آنَ ڎوسين ساڎُوڙي را گِيت گائين پين. اُوئي را جانِي جانَ ۾ جائي پيا. ساڎُوڙي آپ ري اَبا نان ڪَهيانتي تہ تُون گهري ٻيس. آنَ مانهجا ماما آنَ ڪاڪا جانَ ۾ هَلين تا. آنَ هُون پرٽجي پَڇو آئون. آنَ تُون گَهري روٽِي رو بَندوبست ڪَري چڎي. ساڎُوڙي رِي جانَ رو ڊول وَجتو پيَ آيو. ساڎُوڙي رِي اَمان آنَ گان ري ڎوسين جانَ نان ڎيکي گِيت پين گائين. ساڎُوڙي رِي جانَ گَهري آئِي. آنَ ساڎُوڙو جانِيان نان روٽِي پي ڪرائي. روٽِي ڪَراتي ساڎُوڙي ري پيٽ ۾ سُوڙ پيو. آنَ ساڎُوڙي ري اَبا يَجي آپ رِي ڎوسِي نان ڪَهيانتي. تَہ ساڎُوڙي ري پيٽ ۾ سُوڙ پيو اَهي. آنَ آپين ڊاڪٽر وٽ تيڙي هلان آنَ ساڎُوڙي رو علاج ڪرائون.

سوال:

1. ساڎُوڙي رِي جانَ ڪِٿ پئِي جائي؟
2. ساڎُوڙي ري اَبا گَهري ڪِي ڪَريو؟
3. ساڎُوڙو جانِيان نان ڪِي پي ڪرائي؟
4. ساڎُوڙَي ري پيٽ ۾ سُوڙ پيٹ سين پَڇي ڪِي ٿيو؟

لِکَڻ واڙين: رُوپان، مُرادان، ياڳلي، ٻيرِي آنَ سوڊِي.

8 رَميش رِي جانَ

رَميش آنَ هَرِيش ٻِهِي دوست هتا. رَميش رو وِيهان هتو. آنَ هريش نان دعوت ڏِنهانتي، تَہ مانهجي وِيهان تي کيهڙِي پَڻ هالَت ۾ آئي، آنَ جانَ ۾ هَلي. هريش وِيهان تي کو پُجي سَگهيو. آنَ رَميش رِي جانَ رَوانِي تي گئِي. تَڏهين رَميش آپ رِي اَمان نان ڪَهيو. اَمان مانهجو دوست آئي تو اُوئي نان ميلهي. تَڏهين اُوئي رِي ما کَهيو هوئي ڏِکرا تون پَلين جا هُون ميلِهيس. پَڇي رَميش رو دوست آيو آنَ او جانَ وانسِين گيو. اُٺ جائي جوئي تَہ جانِي هيکي کو اَهي. آنَ جانِي سَجائي بازاران ۾ پيا ڦِري. آنَ لاڏِي لاڏي سين ترکٽ کَريانتِي. آنَ لاڏي نان گرَتر کوڙهيو کَري هيکي پاسي ناکي چَڏيو اَهي. آنَ لاڏِي جواب ڏي ٻيسي رَهي. پَڇي هَرِيش سوچيانتي تَہ هي هُون کِي کَران. تَڏهين اُوئي گان ۾ هيک ڏُوتِي وَٺ گيو. آنَ اُوئي نان کَهيانتي ماسِي لاڏِي نان پُڇي آوَ. تَہ گرَتر کوڙهہ نان کِي کَرڻ کَپي؟ تَڏهين لاڏِي کو پَڻ وَڙتِي کو ڏِنهي. آنَ اُوئي رِي ٻيهن کَهيانتي. هُون نارنگي ڏِيانتِي اُوئي نان کَرائو. آنَ اُوئي رِي بَدن تي مَکو او نيک تي جاسي. پَڇي ڏُوتِي آپ رِي گَهري آئي آنَ او نارنگِي آٹِي هَرِيش نان ڏِنهانتِي. هَرِيش جائي آپ رِي دوست نان کَرايانتي. آنَ ٻِيجِي اُوئي رو بدنَ تي مکيانتي. آنَ او نيک تي گيو. تَڏهين اوئيج لاڏِي رِي ٻيهن اُوئي سين پَرٽايانتي. آنَ سَجا تيارِي کَري پَڇا گَهران سَمها رَوانا ٿيا. جَڏهين وِچ ۾ هيکي تَلا مَتي رات

ٽِکيا. آنَ گهوڙا ٻَڌي سُتا. تَڏهين رات رو سَجان رِي گهوڙان نان ڦُوکِٽِي ڦُونکي گئِي. آنَ گهوڙا مَري گيا آنَ جانَ اوها سين پيادِي گهري آئِي.

سوال:

1. رَميش آنَ هَرِيش آپَت ۾ کِي ٿِيتا؟
2. لاڏِي لاڏي سين کيهڙو تَرکَٽ کَريو؟
3. ڏُوتِي وَٺ کُوڻ آيو؟
4. جانَ نان پاٹِي رِي تَلا وَٺ کِي ٿيو؟

لِکَڻ وارِين: عالمان، پناٹي، مِصران آنَ سَتُو.

9 اَنبان رو باغ

ويرسِي رو هيڪ اَنبان رو باغ هتو. آنَ ويرسِي ري باغ ۾ اَنب پچي گيا تا. جَڏهين ويرسِي باغ سين نِسري گهري آيو. تَڏهين ڏوسِي نان ڪَهيانتي هُون ٻيجي گان ڪَم سارُون جائون تو، وانسِي جوئي تہ ٻاڙِيا اَنب نان توڙي جائين. جَڏهين ويرسِي ٻيجي گان سين ڪم ڪار اُتاري گَهران سمهو پَچو وڙيو. تڏهين باغ نان چڪَر ڏي پچي گهري آيو.آنَ آتي سرت ڏوسِي نان ڪَهيانتِي تہ پاڙي را ٻاڙِيا اَنب توڙي گيا اَهي. پَچي ويرسِي ٻاڙِيان را پَگ ڪَٽي ٻاڙِيان پُنيا گيو. آنَ ٻاڙِيان ري مائيتِران نان ڪَهيانتي تہ اَوهان را ٻاڙِيا مانهجا اَنب توڙي آيا اَهي. هي مِنان ڏَنڊ يَري ڏيو. پچي ٻاڙِيان ري مائيتران پاڙي واڙان نان ڪَهيانتي تہ ويرسِي اسان سين ڏَنڊ مَنگَڻ آيو اَهي. تڏهين پاڙي واڙان فيصلو ڪري ويرسِي نان ڏنڊ يري ڏنو. جڏهين ويرسِي ٻاڙِيان ري مائيتَران سين ڏَنڊ لي گَهري پَچو پي گيو. تڏهين رَستي ۾ ڏِنان تي تہ هيڪ ماڙهُو پِيتو اَهي. آنَ او ماڙهُو مين سَمهو پيو آئي. تڏهين ويرسِي ٻوڙهتو ٻوڙهتو هيڪي وَڻ هينا اُنڌي مُونہ جائي ڪِريو. آنَ ڏوسِي ڏِنانتِي تَہ وَڻ هينا تو مانهجو ڏٽي ڪريو اَهي. پچي ڏوسِي ٻوڙهي ٻوڙهي جائي ويرسِي نان اُٺاڙيانتِي آنَ چور تو يَچي گيو. آنَ پچي او ڏٽِي ٻائيڙِي پيڙا تي آپ ري گهري آيا.

سوال:

1. ويرسِي رو ڪيهڙو باغ هتو؟
2. ويرسِي ٻاڙِيان ري مائيتران نان ڪِي ڪَهيو؟
3. ويرسِي پُنيا ڪُوڻ تيو؟
4. ويرسِي ڪي ري ڪَري يَگو؟

لِکَڻ واڙين: رُوپان، مُرادان، ياگلي، سوڍِي آنَ ٻيري.

10 مارُو رو انبان رو باغ

مارُو رو هيڪ اَنبان رو باغ هتو. آنَ اي باغ جام سائو آنَ سُنو هتو. آنَ باغ مارُو ري گان ري پاسي ۾ هتو. مارُو اِيئي باغ ۾ جام محنَت سين ڪَم ڪَرتو. جَڏهين باغ ۾ ڪَم جام هوتو تَڏهين گان ري ماڙهُوئان نان مَجُورِي ڏي ڪَم ڪَراتو. هيڪ ڏينهہ مارُو آپ ري گان واڙان نان ڪَهيو تَہ، اَج مِنان اَنب توڙي ڪوڪا پَرٽا اَهي. آنَ پڇي سانج رِي تَڪ پَٽ پرڙي اَهي. آنَ هُون اَوهان نان سو سو رُوپيا مجُورِي ڏئيس. آنَ تي سَگهي تو مين پيڙا تارِيڪ تي هَلو. پَڇي گان را ڪينهڪ ماڙهُو اَنب توڙڻ آيا. آنَ اَنب توڙي تَڪ پَري ڏِنهانتي. پَڇي مارُو مجُوران نان سو سو رُوپيا تارِيڪ ڏِنهانتي. آنَ مجُور ڏاڍا راجِي ٿيا. آنَ مارُو شهر ۾ اَنب ويچي پَڇو وڙيو تڏهين مَتي رات پي گَئِي. آنَ مارُو نان وَڍي ۾ چور قري آيا. آنَ مارُو را هَٿ پَگ ٻَڌي پَئِيسا قُري هَليا گيا.

سوال:

1. مارُو آپ ري گان واڙان نان ڪِي ڪَهيو؟
2. مارُو رو اَنبان رو باغ ڪِٿ هتو؟
3. مارُو شهر سين پَڇو وَڙيو تَڏهين ڪِي ٿيو؟
4. مارُو نان چور قُري گيا پَڇي ڪِي ٿيو؟

لِکَڻ واڙين: عالمان، پَناڻي، مِصران آنَ سَتُو.

iTop PDF

11 گُلَڻ رو هَٽ

اَسان ري گان ۾ هيڪ وڏو ريجڪِي هَٽ هتو. جِڪو سامانَ سين ڏادِو پَرَل هتو. آنَ او هَٽ اَسان رِي اِسڪُول ري پاسي ۾ هتو. آنَ اَسِين جَڏهين پڙهڻ جاتا تَڏهين اَسان را مائيتر اَسان نان خرچِي ڏيتا. آنَ جَڏهين اَسان نان اِسڪُول سين روڙِي ڪاڻ رِي موڪَل تي تِي. تَڏهين اَسِين اُوئي هَٽ تي ربڙ، پينسل آنَ پاپا ليتا. آنَ هَٽ رو سيٺ گُلَڻ ڏادِو سُنو ماڙهُو هتو. آنَ اَسان نان سامانَ سَستو لَڳائي ڏيتو. آنَ اَسان رِي اِسڪُول ۾ هيڪ مسڪينَ چوڪريو پڙهتو. اُوئي وَٽ ڪاپِي آنَ پينَ سارُون پَئيسا پڻ ڪو هتا. آنَ او هيڪ ڏينهہ مونهہ اُوتاري سيٺ گُلَڻ وَٽ گيو. آنَ اُوئي نان ڪَهيانتي تَہ مين وَٽ پَئيسا ڪو اَهي. جِڪي رِي هُون پينَ آنَ ڪاپِي ليان. مهربانِي ڪَري مِنان ڪاپِي آنَ پينَ ڏي هُون تِنان پَڇي پَئيسا ڏَئيس پِرها. تَڏهين سيٺ گُلَڻ ڪَهيانتي تَہ ڍِڪرا تين وَٽ پَئيسا ڪو اَهي؟ تون محنَت ڪَري پڙهہ هُون تاهجي ڪتابان رو خرچ پَرِيس. آنَ تِنان گَيا پَڻ لي ڏَئيس.پڇي ٿوڙي گهٽي ڏينهان تي سيٺ گُلَڻ تو مَري گيو. آنَ چوڪريو گَٽِتي ۾ هتو تَہ هي مانهجي اِسڪُول رو خرچو ڪُوڻ پَرسي. آنَ مانهجِي پڙهائِي اَڌُورِي رَهي جاسي. اِيئج سوچ وِيچار ۾ بِينو تو تَہ اُوئي سيٺ گُلَڻ رو چوڪرو هٽ تي آيو. آنَ اُوئي چوڪرِيئي نان پُڇيو تَہ تُون اُوٽو جُهوٽو ڪِي بِينو اَهي. تَڏهين چوڪرِيئي ڪَهيو تَہ تاهجو اَبا مانهجِي پڙهائِي رو سجوئي خرچ پَرتو او تو سَرگِواسِي ٿي گيو اَهي. هُون
اِيئي ري ڪَري اُوٽو جُهوٽو بِينو اَهان. تَڏهين سيٺ گُلَڻ ري چوڪري ڪَهيو تاهجِي پڙهائِي رو خرچ هُون پَرِيس آنَ تُون ماٺ ڪَري پڙهہ. پڇي او چوڪرِيو اِسڪُول ۾ پڙهڻ جاتو.

سوال:

1. ريجڪِي هَٽ ڪِٿ هتو؟
2. اَسِين هَٽ تي ڪِي ليتا؟
3. مسڪين چوڪريئي سيٺ نان ڪِي ڪَهيانتي؟
4. مسڪينَ چوڪرِيئي پڙهي پَڇي ڪِي ڪَريو ؟

لِکَڻ وارا: پِٿو مل، پرتاب آنَ چندر ڪمار.

12 ريجڪِي هَٽ

ڏني واپارِي رو گان ۾ هيڪ وَڏو ريجڪِي رو هَٽ هتو. آنَ ڏنو ٻاڑهمير سين ريجڪِي هَٽ رو سامانَ لي آتو. آنَ اُوئي شهر ۾ واڻِيا پَڻ جام راهتا. ڏنو هيڪ ڏينه وَڙي ٻاڑهمير هَٽ رو سامانَ ليڻ گيو. آنَ ٻاڑهمير ري شهر ۾ هيڪ واڻياڻِي رو هَٽ هتو. آنَ ڏنو پَڻ اُوئي واڻِياڻِي ري هَٽ تي سامانَ ليڻ گيو. تڏهين واڻياڻِي ڏني نان پُڇِيانتِي تَہ ڪِي تون مانهجِي ڏِڪرِي ري گان رو اَهين؟ تڏهين ڏني ڪَهيو هوئي هون تاهجِي ڏڪرِي ري گان رو اَهان. جَڏهين واڻِياڻِي پُڇِيو تہ مانهجِي ڏِڪرِي سَجِي ساري ٻيٺِي اَهي؟ تڏهين ڏَني ڪَهيو سَجِي سارِي ٻيٺِي اَهي. آنَ تاهجِي ڏِڪرِي منان نياپو ڏِنانتِي اَهي. تہ اَسِين ٻُک پيا مَران. آنَ مانهجِي اَمان نان ڪَهِي پَئِيسا آنَ ڪاڏي پِيتي رو سامانَ ڏي ميلهي. تَڏهين واڻِياڻِي ڪَنبَ، اَنو، ڊالتا آنَ گَيان رِي هَڙ ٻَڌي ڏني نان ڪَٽايانتِي. آنَ پَئِيسا پَڻ ڏِنهانتِي. پڇي ڏَنو راجِي ٿِيتوئي هَڙ ڪَٽي رَوانو ٿي گيو. آنَ ڊوڙهتو پيو جائي. جَڏهين واڻِيو گهَري آيو. تڏهين واڻِياڻِي ڪَهيانتي تَہ اَپِڻي ڏِڪرِي رو نِياپو آيو تو. اُوئي ڪهيانتِي اَسِين ٻُک پيا مَرآنَ. آنَ مانهجِي اَمان نان ڪَهِي پَئِيسا آنَ ڪاڏي پِيتي رو سامانَ ڏي ميلهي. آنَ مين سَجوئي سامانَ آنَ پَئِيسا ڏي ميلهيا. تڏهين واڻِيو ڪاوَڙ ۾ ٽِپ ڏي ڏاگي مَٿي چَڙهيو. آنَ ڏاگي نان ڊهوڙاتو ڊهوڙاتو جَڏهين ڏني نان نيڙو آيو. تَڏهين واڻِئي هَڪَل ڪَريانتي تَہ پِيڇي راها. آنَ ڏنو پاڇَڙ ڦوري تَہ واڻِيو آيو رو. تَڏهين ڏَنو اِيها اُوها لوٽا هَٽتو سامانَ سَهيتو هيڪِي جاڙ مَٿي چَڙهي گيو. آنَ واڻِئي جاڙ هينا اُٺ جهيڪاڙي ڏَني نان ڪَهيانتي تَہ هيٺو اُتري آوَ. آنَ ڏَنو ٻوليوئي ڪو واڻِئي ڏِنانتي تَہ اي نَڪوئي اُتري. تَڏهين واڻِيو پَڻ اُوئي جاڙ مَٿي چَڙهيو. واڻِيو جاڙ مَٿي اُونچو چَڙهِتو جائي. آنَ ڏنو جاڙ ري لُونبان سين هيٺو اُترتو آئي. جڏهين ڏنو جاڙ رِي لُونبَ سين اُترِيو تڏهين واڻِئي ري ڏاگي مَٿي چَڙهي رَوانو ٿي گيو. آنَ واڻِيو رَهيو اُوئي جاڙ مَٿي. آنَ ڏنو پَڇي آپ ري گهَري گيو.

سوال:

1. ڏَنو ڪيهڙو ڪَم ڪَرتو؟
2. واڻِياڻِي ڏَني نان ڪِي ڏِنو؟
3. ڏَنو ڪَهيا سين سامانَ لي آتو؟
4. پَڇي واڻِئي ڏَني سين ڪِي ڪَريو؟

لِکَڻ واڙا   ڏنجي مل، پلجي مل آنَ ڪانجي مل.

13 ريل گاڏِي رو سفر

اَسِين ننديا ٻاڙِيا ريل گاڏِي ۾ چڙهڻ سارُون راجِي ٿيان تا. آنَ اَسِين آپ رِي مادِري ٻولِي سِکَڻ سارُون ڊاٽکِي اِسکُول ۾ پڙهَڻ جائون تا. اَج چنيچر رو ڏينهه اَهي. آنَ سَواري آچَر رِي موکَل ٿيسي. آنَ سَجائي اَپٽي ماستر پيڙا ٿي ريل گاڏِي ۾ چڙهي ڪراچي ڦرڻ هلسان. اسان نان ماستر ڪَهيانتي اَوهين سجائي سَواري سِنيري آيا. آنَ ريل گاڏِي ۾ چڙهي ڪَراچي ڦرڻ هلسان. آنَ سَجائي ڊاٽکِي ٻولِي سِکَڻ آنَ پڙهڻ واڙا ٻاڙِيا سِنيري ريل گاڏِي رِي ٽيسن ٿي آيا. آنَ ريل گاڏِي ڪُوڪان ڪَرتي نئون ڪوٽ سين پَئِي آئي. ڪَراچي جاڻ واڙا ريل ري ڏَبي ۾ چَڙهي ٻيٺا. آنَ ريل گاڏِي ڪُوڪان ڪَرتي چُٽِي آنَ حيدرآباد سَمهِي پَئِي جائي. جڏهين حيدرآباد ٽيسن تي گاڏِي پيتِي تڏهين اَسان ري ماستر اَسان نان ڪُلڦين لي ڏِنهانتي. پَڇي ريل گاڏِي اُوها چُٽي ڪُوڪان ڪَرتِي جائي ڪَراچي ۾ پيتِي. پڇي اَسان رو ماستر اَسان نان ريل گاڏِي سين اُتاري سَجو ڪَراچِي رو شهر گُهمايانتي. آنَ اَسِين ريل گاڏِي ۾ چَڙهي ڏادِا راجِي ٿيا.

سوال:

1. ريل گاڏِي ڪهيا ڪهيا سين گَئِي تِي؟
2. ٻاڙِيا ڪَهِي اِسڪُول ۾ پڙهڻ سارُون گيا؟
3. اَسِين ماستر پيڙا ڪهيو شهر گُهمڻ گيا تا؟
4. ريل گاڏِي ڪِٿ جائي پيتِي؟

لِکَڻ واڙا: چمن جانِي، پانچارام آنَ هيمراج.

14 ريل گاڏِي

مانهجي گان ري پاسي ۾ هيڪ ريل گاڏِي متتِي. جَڏهين گان نان نيڙِي آتِي تَڏهين آواج ڏي ڪُو ڪُو ڪَرتِي. آنَ ريل گاڏِي ۾ هيڪ بابُو هتو.گان ري پاسي ۾ ٽيسَن هتِي. جَڏهين گاڏِي ٽيسن تي پُجتِي تَڏهين ڏَڪ ڏَڪ ڪَرتِي آتِي. آنَ ريل گاڏِي ڏُونهو جام چڏتِي. آنَ ريل گاڏِي را پئيڙا لوه را هتا. آنَ ڏَبا جام هتا. آنَ ريل گاڏِي رِي ڪَل ڪو هتِي. ريل گاڏِي رو هيڪ اِينجَڻ هتو. آنَ اِينجَڻ ڪوئلي آنَ تيل تي هلتو. آنَ اِينجَڻ ۾ جوت ڏُڪتِي. هيڪ ڏينه ريل گاڏِي آئي پي، تَہ اوچِتو پاڏو اَگ ۾ آيو. آنَ ريل گاڏِي رِي ٽڪر لَڳِي آنَ پاڏو سِڙَڪ سين اُڇڙي جائي اَڙگو ڪَريو. پڇي ريل گاڏِي ڏُنهوئا ڪَدِي پِيچي رَهِي. آنَ ماڙهُو ريل گاڏِي سين اُترِي جائي پاڏي نا جوڻ لَڳا.

سوال:

1. ريل گاڏِي ڪاه مَتِتِي؟
2. ريل گاڏِي ۾ ڪِي هتو؟
3. ريل گاڏِي ڪي تي هَلتِي؟
4. ريل گاڏِي نان سَمهون ڪِي آيو؟

لِکَڻ واڙا: عالمچند، ڪرمڻ سنگھ آنَ راجيش ڪمار.

iTop PDF

15 رلِي

ٿَر ري هيڪ گان ۾ مسڪينَ ماڙهُو راهتو. آنَ اُوئي ري گهر ۾ رلِي رو آٽر پَڻ ڪو هتو. پڇي او ماڙهُو هيڪي جميدار وٽ هاڙِي پيتو، آنَ پگوان اُوئي تي ڪرپا ڪرِي آنَ آئي ڀاڳ وڙيو. آنَ پيهلڪِي سال ۾ اُوئي رو قصل جام ٿيو. پڇي اُوئي ماڙهُو گهر را ترپڙ تراڙِي جام ليانتي. آنَ آپ رِي ڏوسِي نان ڪهيانتي، تَہ هُون تنان رليان ري ڪوڙان آٽي تو ڏيان. آنَ تون ماٺ ڪري چٽڪياڙين رلين سِيڙ اَپٽين نِنڌڪين نينگرڪين اَهين. اُوئان سارُون آنَ ڇوڪريان سارُون پَڻ سِيڙ آنَ اَپٽي گهري روج مجمانَ آئين تا. اُوئان نا پَڻ وِچاڻ سارُون آنَ اوڍڻ سارُون رلين ڪپسي. اَپان متيَ ٻيجي گامان را ماڙهُو هسي تا. پڇي اُوئي رِي ڏوسِي اِتين رلين سيڙين، سيِڙي سيڙي گهر پريو. آنَ پڇي اوڍڻ واڙا مجمانَ پَڻ خوش تي اُوئي ٻائي رِي وکاڻ ڪرتا. آنَ ڇوڪريا پَڻ رلين اوڍِي سِي سين بچتا. آنَ اُوئي آپ ري نينگريان ري ڏيج رين جام رُوپاڙين رلين سيڙيانتي. آنَ دنيا ۾ اُوئي را آئي وکاڻ ٿيا. جڪو پُوري مُلڪ ۾ اُوئي رِي سوڀيا پکڙجي گئِي. آنَ اُوئي مسڪين ري گهري نينگريان را منگٽا ڪرايا. نينگريان نان ٻائي اِتو ڏيج ڏنو جڪو رلين ڏيکي گِناتان نان ڏنت ڪُس پڙي گيا. پڇي گِناتان را ڏنت ڪولڻ سارُون نمُوني نمُوني را اوجار لي آيا. آنَ گِناتان را مُنھ کوليا تڏهين جائي گِنات حوصلي ۾ آيا.

iTop PDF

سوال:

1. رليان سارُون او ماڙهُو ڪِي لي آيو؟
2. پڇي ٻائي اُوئي ڪوڙان نان ڪِي ڪرتي؟
3. دُنيا ۾ اُوئي ٻائي رِي ڪيهڙِي وکاڻ ٿئِي؟
4. رليان نا سِيڙڻ سارُون ڪِي ڪرٹو پي تو؟

لِکَڻ واڙا: پانچارام، چمن جانِي آنَ هيمراج.

16 گورڌنَ رِي رَلِي

گورڌنَ رِي رلِي ڏاڍِي سُنِي اَهي. گورڌنَ رَلِي سارُون ڪَپڙو ليڻ سَلام ڪوٽ شهر گيو تو. اُت رَلِي سارُون ڪَپڙو چار رَنگان رو ليانتي. آنَ ڪَپڙي رو رَنگ سائو، اَڇو، ڪاڙو آنَ ڦِڪو هتو. گورڌنَ ڪَپڙو آٽي آپ رِي اَمان نان ڏنهانتي. آنَ گورڌنَ رِي اَمان اُوئي ڪَپڙي ۾ هيڪ سُنِي رَلِي سِيڙي تاهيانتِي. آنَ رَلِي ۾ هَر هيڪ رَنگ رو گُل تاهيانتِي. آنَ رَلِي ري چاران ڪُنڊان مَتي چار سُنا آنَ وَڏا گُل تاهيانتِي. آنَ رَلِي تاهي پڇي مانهجِي اَمان وِيل مَتي رَکيانتِي. هيڪ ڏينهه اَسان ري گهري مِجمانَ آيا. آنَ مين مانهجِي اَمان نان ڪهيو، اَپٽِي گُلان واڙِي سُنِي رَلِي ڪَڍي ڏي. تڏهين مانهجِي اَمان رلِي ڪَڍي جوئي تَه نِياڳي اُوندِري رَلِي نان ڪُتري چِڏِي اَهي. آنَ مانهجِي اَمان رِي هَلاڪِي اَجائِي گَئِي. آنَ ڏاڍو ڏُک تيو.

سوال:

1. گورڌنَ رَلِي رو ڪَپڙو ڪِٿ ليڻ گيو؟
2. رَلِي رو ڪَپڙو ڪِتي رَنگان رو هتو؟
3. رَلِي ۾ ڪِتا گُل هتا؟
4. رلِي نان ڪي ڪُتري؟

لِکَڻ واڙا: لالچند، گورڌنَ، هاڪم آنَ اَمولَک.

سَنپڙَڻ رين وارتائين

ڍاٽکِي وارتائيان رو ڪِتاب نَمبَر 1

ڍاٽِي ٻاڑان نان پڑهاڻ سارُون

بُنيادِي ڪِلاس سال 1. ٽرم 1 سين ٽرم 4

وَڌِيڪ جاڻَڻ سارُون اَوهين ڍاٽِي نيات سُڌار پروگرام واڑان سين ملو

ڍاٽِي نيات سُڌار پِروگرام

پِي او بوڪس نَمبَر 37

مِيرپُورخاص 69000 سِنڌ پاڪِستان

چاپَڻ رِي تارِيک	چاپو نَمبَر	ڪِتا چاپيا	ناڻو
2017	ٻِيجو	6	50 روپيا